

Határozatok Tára

MELCHIOR WATHELET
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2014. április 29.¹

C-580/12. P. sz. ügy

**Guardian Industries Corp.
Guardian Europe Sàrl
kontra**

Európai Bizottság

„Fellebbezés — Kartellek — A síküveg piaca — Bírságszámítás — A vállalkozások belső eladásainak figyelembevétele — Ésszerű határidő — Késedelmesen előterjesztett bizonyítékok elfogadhatósága”

1. A jelen fellebbezésben a Guardian Industries Corp. és a Guardian Europe Sàrl (a továbbiakban együtt: Guardian vagy fellebbezők) a Guardian Industries és Guardian Europe kontra Bizottság ügyben hozott ítélet² hatályon kívül helyezését kérik, amellyel az Európai Unió Törvényszéke elutasította keresetüket. E kereset a 2007. november 28-i határozat megsemmisítésére irányult, amellyel a Bizottság velük szemben 148 millió euró összegű bírságot szabott ki a síküveg piacán működő kartellben, a 2004. április és 2005. február közötti időszak folyamán való részvételük miatt.³

2. A keresetben felvetett kérdés lényegét képező bírságszámítás során a Bizottság nem vette figyelembe a „kötött eladásokat”, vagyis a vertikálisan integrált vállalkozások belső eladásait. A Guardian, amely csak független harmadik személyek részére teljesített eladásokat, úgy véli, hogy a megkülönböztetésmentesség elve alapján a belső eladások által a piaci összesített méretén belül képviselt arálynak megfelelően csökkenteni kell a vele szemben kiszabott bírság összegét. Az ügyben felvetett másik fontos kérdés a Törvényszék előtti ésszerű időn belüli eljárás kérdése, többek között azért, mert három év és öt hónap telt el az írásbeli szakasz lezárása és a szóbeli szakasz megnyitására vonatkozó határozat között, amely alatt semmilyen más eljárási cselekményre nem került sor, és aminek nem volt semmilyen látható oka.

I – A jogvita előzményei

3. A jogvita előzményeit és a vitatott határozatot a megtámadott ítélet 1–10. pontja a következők szerint ismerteti:

„1 A [fellebbezők] a Guardian Industries Corp. és a Guardian Europe Sàrl a Guardian csoport tagjai, amely csoport síküveget és járműipari üveget gyárt. A Guardian Industries a Guardian csoportot vezető társaság, amely közvetlenül a Guardian Europe 100%-os tulajdonosa.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — ? T-82/08, EU:T:2012:494; a továbbiakban: megtámadott ítélet.

3 — ? Az EK 81. cikk [azóta EUMSZ 101. cikk] és az EGT-Megállapodás 53. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban hozott C(2007) 5791 végleges bizottsági határozat (COMP/39165 „síküveg”-ügy), amelynek összefoglalóját az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzétették (HL 2008. C 127., 9. o.; a továbbiakban: vitatott határozat). A jelen indítványban a régi számozást használom, mivel a Bizottság a vitatott határozatot az EK-Szerződés hatálya alatt hozta meg.

- 2 2005. február 22-én és 23-án, illetve március 15-én az Európai Bizottság bejelentés nélküli helyszíni vizsgálatokat tartott többek között a Guardian Flachglas GmbH, a Guardian Europe és a Guardian Luxguard I SA helyiségeiben.
 - 3 2005. március 2-án az Asahi Glass Co. Ltd és annak összes leányvállalata, ideértve a Glaverbel SA/NV-t is – amely ezt követően AGC Flat Glass Europe SA/NV-vé változott (a továbbiakban: Glaverbel) –, a kartellügyek esetében a bírságok alóli mentességről és a bírságok csökkentéséről szóló, 2002. február 2-i bizottsági közlemény (HL C 45., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 155. o.) [szerinti,] a bírságok alóli mentesség, illetve adott esetben a bírságok csökkentése iránti kérelmet nyújtott be.
 - 4 2006. január 3-án a Bizottság az [EK 81. cikkben] és [EK 82. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.) alapján eljárást indított, és arról 2006. március 6-án értesítette a feleket.
 - 5 2006. február 10-én a Bizottság információkérést intézett több társasághoz, többek között a [fellebbezőkhöz]. A Guardian Europe 2006. március 10-én válaszolt az információkérésre.
 - 6 2007. március 9-én a Bizottság kifogásközlést fogadott el, amelyet 2007. március 13-án és 14-én több társasághoz – így többek között a [fellebbezőkhöz] – címzett.
 - 7 2007 november 28-án a Bizottság [...] elfogadta a [megtámadott határozatot], [...] amelyet a [fellebbezők] 2007. december 3-án vettek kézhez.
 - 8 A Bizottság a [vitatott] határozatot továbbá az Asahi Glassnak, a Glaverbelnek, a Pilkington Deutschland AG-nak, a Pilkington Group Ltd-nek, a Pilkington Holding GmbH-nak (a továbbiakban együttesen: Pilkington), a Compagnie de Saint-Gobain SA-nak és a Saint-Gobain Glass France SA-nak (a továbbiakban együttesen: Saint-Gobain) címezte.
 - 9 A Bizottság a [vitatott] határozatban kijelentette, hogy a határozat címzettjei az [EK 81. cikk] (1) bekezdésébe ütköző, az Európai Gazdasági Térség (EGT) egész területére kiterjedő olyan egységes és folyamatos jogsértésben vettek részt, amely az áremelések, a minimálárak, a célárak, az árbefagyasztások és más kereskedelmi feltételek független fogyasztókkal szemben az építőiparban használt négy – vagyis az úsztatott üveg (»float«-üveg), az alacsony energia-áteresztőképeségű üveg (»low-E«-üveg), a ragasztott üveg és a nem felületkezelt tükör – síküveg-termékkategóriában való rögzítéséből, valamint bizalmas üzleti információk cseréjéből állt.
 - 10 A Bizottság megállapította a [fellebbezők] felelősségét a 2004. április 20-tól 2005. február 22-ig tartó időszakban történt jogsértés miatt, és egyetemlegesen 148 millió euró összegű bírságot szabott ki velük szemben.”
4. A Guardian 2008. február 12-i keresetével megtámadta a vitatott határozatot a Törvényszék előtt.

II – A megtámadott ítélet

5. A Guardian a megtámadott határozat részleges megsemmisítése iránti kereseti kérelme alátámasztására egyetlen jogalapra hivatkozott, amely a kartellben való részvétele időtartamával, valamint a kartell földrajzi kiterjedésével kapcsolatos ténybeli hibára vonatkozott. A bírság összegének csökkentése iránti kereseti kérelme három jogalapon nyugodott. Az első jogalap a részleges

megsemmisítésre vonatkozó jogalap következményeinek levonására irányult. A második jogalappal a Guardian a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének és az indokolási kötelezettségnek a megsértésére hivatkozott. A harmadik jogalap a Guardian kartellben játszott szerepével kapcsolatos értékelési hibára vonatkozott. A Törvényszék a keresetet teljes egészében elutasította.

6. A Törvényszék előzetesen a következők szerint határozott a Bizottság 2012. február 10-i levelének elfogadhatóságáról:

- „19 A tárgyalás során a [fellebbezők] vitatták a Bizottság 2012. február 10-i levelének elfogadhatóságát azon indokból, hogy az olyan számadatokat tartalmazott, amelyeket a Bizottság korábban egyáltalán nem közölt velük.
- 20 A Bizottság úgy véli, hogy ez, a Törvényszék által hozzá intézett kérdésekre 2012. január 23-án adott válasza kiegészítésének minősülő levél elfogadható.
- 21 Meg kell jegyezni, hogy ez a levél a Bizottság részére a válaszára a kitűzött határidőn túl érkezett meg a Törvényszékhez, ám azt a Bizottság a [fellebbezőknek] 2012. február 10-én megküldte. E levél a [fellebbezők] által 2012. február 8-án előterjesztett dokumentumra vonatkozó észrevételeket, valamint a Törvényszék által a tárgyalást megelőzően feltett kérdésekre adott válasz kiegészítését tartalmazza, és a [fellebbezők] által a [belső] eladások kizárása esetére javasolt bírságkiszámítási módszerre vonatkozik. A Bizottság e levélben egyrészt kifejtette, hogy a kifogásközlés 1. táblázatában szereplő számadatok nem csupán a belső eladásokra vonatkoztak, hanem az egyes, olyan üvegtermék-kategóriák eladásaira is, amelyeket a [vitatott] határozatban végül nem vett figyelembe, illetve másrészt a kartell tagjainak összesített [eladásainak], valamint e tagok belső [eladásainak arányára].
- 22 Tekintettel e levél tartalmára, és arra a tényre, hogy azt a Bizottság megküldte a [fellebbezőknek], akik ennél fogva a tárgyalás során észrevételeket tehettek e levélre nézve, a szóban forgó dokumentumot elfogadhatónak kell tekinteni, és a [fellebbezők] által felhozott elfogadhatatlansági kifogást el kell utasítani.”

7. A Törvényszék a megsemmisítés iránti kérelmet a megtámadott ítélet 28–93. pontjában kifejtett indokok miatt elutasította.

8. Ami a bírság csökkentésére irányuló kérelmeket illeti, a megtámadott ítélet 98–107. pontja a következőket mondja ki:

- „98 A [fellebbezők] úgy vélik, hogy a Bizottság megsértette egyrészt a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvét azáltal, hogy a kartell három másik résztvevőjével szemben kiszabott bírság kiszámítása során kizárta a [csoportokon belüli eladások] értékét, másrészt megsértette a bírság kiszámítására vonatkozó indokolási kötelezettségét.
- 99 A [fellebbezők] ezzel azt hangsúlyozzák, hogy a kartell három másik résztvevőjével szemben kiszabott bírság kiszámítására vonatkozó indokolás hiányában, és tekintettel a felhasznált adatok bizalmas voltára, nem tudják meghatározni a kartell egyes résztvevői tekintetében kizárt [belső] eladásoknak sem a természetét, sem az értékét. Azt állítják, hogy ennél fogva a Törvényszék feladata a szóban forgó eladások kizárásának kompenzálása oly módon, hogy a velük szemben kiszabott bírság összegét a síkúveg piacán történt eladásokkal arányosan csökkenti. Ez a megoldás megfelelne az 1/2003/EK rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról szóló iránymutatásnak (HL 2006. C 210., 2. [o.], a továbbiakban: [a 2006. évi] bírságkiszabási iránymutatás), ugyanis lehetővé tenné, hogy a bírság összege megfelelően tükrözze a vállalkozásnak az érintett piacon betöltött viszonylagos súlyát, amelyet a Törvényszék már elfogadott.

- 100 A [fellebbezők] hozzáfűzik, hogy a Bizottság a 2,7 milliárd euró nagyságú piacból egymilliárd euró összegű eladásnak megfelelő összeget [belső] eladásként kizárt. Ez a számadat a [vitatott] határozatban megállapított síkvegeladások összesített értékének – vagyis az 1,7 milliárd eurónak – a kifogásközlésben megállapított összesített összegből – vagyis 2,7 milliárd euróból – levont összegéből következik (a [vitatott] határozat (41) preambulumbekzdése), és a 2,7 milliárd euró értékű piac összesített eladásainak a 37%-át teszi ki.
- 101 A Bizottság vitatja a [fellebbezők] érveit.
- 102 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az indokolási kötelezettség terjedelme a kérdéses jogi aktus természetétől, valamint elfogadásának körülményeitől függ. Az indokolásnak világosan és egyértelműen kell tartalmaznia a jogi aktust kibocsátó intézmény érvelését, oly módon, hogy lehetővé tegye egyrészt az Európai Unió Bírósága számára a jogszerűség vizsgálatára vonatkozó hatásköre gyakorlását, másrészt az érdekeltek számára jogaik védelme és a döntés megalapozottságának megítélhetősége érdekében a meghozott intézkedés indokainak megismerését.
- 103 Nem követelmény, hogy az indokolás az összes releváns ténybeli és jogi elemet tartalmazza, minthogy azt a kérdést, hogy a jogi aktus indokolása megfelel-e az EK 253. cikk követelményeinek, nemcsak szövegére, hanem körülményeire, valamint az adott tárgyra vonatkozó jogszabályok összességére is figyelemmel kell vizsgálni [...].
- 104 A jelen ügyben a Bizottság úgy ítélte meg, hogy a versenyellenes megállapodások a síkveg független fogyasztók részére történő eladásaira vonatkoztak (a [vitatott] határozat (377) preambulumbekzdése), ezért ezen eladások összegét alkalmazta a bíróságok alapösszegének kiszámítása érdekében (a [vitatott] határozat (41) preambulumbekzdésének 1. táblázata, valamint (470) preambulumbekzdése). A Bizottság ennél fogva kizárta az azon síkvegmennyiségek eladásainak összegét, amelyek arra szolgáltak, hogy az adott vállalkozás másik egysége vagy ugyanazon vállalkozáscsoport másik tagja feldolgozza. Mivel a Bizottság a versenyellenes magatartást csupán a független fogyasztók részére történő eladások tekintetében bizonyította, a [fellebbezők] nem kifogásolhatják, hogy a Bizottság a bírságösszeg kiszámításakor a kartell vertikálisan integrált tagjainak belső eladásait kizárta. Továbbá azt sem kifogásolhatják, hogy nem indokolta a szóban forgó eladásoknak a bírságösszeg kiszámításakor történő kizárását.
- 105 Egyébiránt – amint arra a Bizottság is hivatkozott – nem került bizonyításra, hogy a kartell azon vertikálisan integrált tagjai, amelyek az érintett termékeket ugyanazon vállalkozás másik egysége vagy ugyanazon vállalkozáscsoport másik tagja részére értékesítették, közvetetten hasznot húztak volna az egyeztetett áremelésből, sem az, hogy az upstream piacon történő áremelés versenyelőnyé vált volna a feldolgozott síkveg downstream piacon.
- 106 Végül azon érveléssel kapcsolatban, miszerint a Bizottság megsértette a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét azáltal, hogy a bírság kiszámítása során kizárta a belső eladások összegét, emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az egyenlő bánásmód elve, illetve a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve megköveteli, hogy az összehasonlítható helyzeteket ne kezeljék eltérően, és az eltérő helyzeteket ne kezeljék ugyanúgy, hacsak az ilyen bánásmód objektíve nem igazolható [...]. Mivel a jelen ügyben a Bizottság megállapította, hogy a versenyellenes megállapodások kizárólag a síkveg független fogyasztóknak számlázott árára vonatkoztak, a kartell vertikálisan integrált tagjai belső eladásainak a bírságösszeg kiszámításakor történő kizárása csupán az eltérő helyzetek objektíve eltérő kezeléséhez vezetett. Ennél fogva a [fellebbezők] nem állíthatják, hogy a Bizottság megsértette volna a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét.
- 107 Következésképpen a jelen jogalapot egészében el kell utasítani.”

III – A fellebbezésről

9. A Guardian és a Bizottság vett részt a Bíróság előtt folytatott írásbeli szakaszban, valamint a 2013. december 12-én tartott tárgyaláson.

10. A Guardian által hivatkozott három jogalap tárgyalása előtt vissza kell térni a jelen ügyben (az első beadványváltás után) kialakult eljárási nehézségekre. A Guardian az első jogalapja kapcsán lényegében arra hivatkozik, hogy ellenkérelmében a Bizottság első alkalommal terjesztett elő a vitában a kartell által a belső eladásokra gyakorolt hatásokra vonatkozó bizonyítékot. E bizonyíték a Saint-Gobain által a közigazgatási eljárás során tett, és a Bizottság válaszában 37. pontjában hivatkozott nyilatkozat. A nyilatkozat azt támasztja alá, hogy a csoporton belüli eladási árakat a kartell által megállapított árakhoz igazították, ezáltal megcáfolva azt az addig a Bizottság által képviselt, és a Törvényszék által is átvett állítást, amely szerint nem volt bizonyíték erre a kiigazításra.

11. A Törvényszék elutasította a Guardian arra irányuló kérelmét, hogy e ponton választ adhasson. A Guardian ekkor fellebbezésének az általa új ténynek tekintett fejlemények fényében történő kiegészítésére irányuló kérelmet terjesztett a Bíróság elé. E kérelem szintén elutasításra került.

12. Álláspontom szerint elegendő azt megállapítani, hogy itt nincs szó új tényről, mivel a Guardian természetesen már a közigazgatási eljárás szakaszától tudott (vagy legalábbis tudhatott) a Saint-Gobain e nyilatkozatot tartalmazó dokumentumáról.

13. Első fellebbezési jogalapjában a Guardian azt állítja, hogy a Törvényszék megsértette az egyenlő bánásmód elvét, amikor helyben hagyta a vitatott határozatban az Asahi/Glaverbel, a Pilkington és a Saint-Gobain tekintetében kiszabott bírságok kiszámításánál a kötött eladások figyelmen kívül hagyását. Második jogalapjában a Guardian előadja, hogy a Törvényszék azáltal, hogy elfogadhatónak nyilvánította a Bizottság által 2012. február 10-én neki küldött levelet (a továbbiakban: a 2012. február 10-i levél), megsértette eljárási szabályzatát, valamint a védelemhez való jog, illetve a fegyveregyenlőség elvét. Végül harmadik jogalapjában a Guardian előadja, hogy a Törvényszék előtt folytatott eljárás időtartama ésszerűtlen volt, ami sértette a tisztességes, ésszerű időn belüli eljáráshoz való alapvető jogát. A két első jogalapot együttesen tárgyalom.

A – Az első és a második jogalapról

14. Az első jogalap az egyenlő bánásmód elvének megsértésén alapul. E jogalap a megtámadott ítélet 104–106. pontja ellen irányul.

1. A felek érvei

15. A Guardian lényegében azt állítja, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az egyenlő bánásmód elve azt követeli meg, hogy a bírság összegének számítása szempontjából a belső eladásokat tekintsék összehasonlíthatónak a független harmadik felek részére teljesített eladásokkal.⁴ A Guardian ugyanakkor hangsúlyozza, hogy nem a belső eladások kizárásának jogszerűségét vitatja a vertikálisan integrált vállalkozások tekintetében, hanem a vele szemben kiszabott bírság ugyanilyen arányú csökkentésének elmaradását.

⁴ — ? Az Europa Carton kontra Bizottság ítélet (T-304/94, EU:T:1998:89, 117. pont); a KNP BT kontra Bizottság ítélet (C-248/98. P, EU:C:2000:625, 62. pont), amelyet a Bíróság a KNP BT kontra Bizottság ítélet (T-309/94, EU:T:1998:91) ellen benyújtott fellebbezés tárgyában hozott; a Lögstör Rör kontra Bizottság ítélet (T-16/99, EU:T:2002:72, 360. pont), valamint a Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ítélet (T-71/03, T-74/03, T-87/03 és T-91/03, EU:T:2005:220, 260. pont).

16. A Bizottság erre azt válaszolja, hogy a megtámadott ítélet 105. pontjában a Törvényszék pusztán egy egyszerű ténymegállapítást tett, amikor kijelentette – amit egyébként a Guardian sem vitatott⁵ –, hogy senki sem tudja, hogy a vertikálisan integrált síkúveggyártók versenyelőnyhöz jutottak-e a downstream piacon, és ha igen, milyen mértékben. A Guardian egyébiránt semmilyen módon nem bizonyította ezen előny fennállását, sem az elsőfokú eljárásban, sem a jelen fellebbezés kapcsán (ami egyébként mindenképpen elkésztett lenne).

2. Értékelés

a) A megtámadott ítélet 104. és 105. pontja

17. Számomra nem meggyőző a Bizottság által a megtámadott ítélet 105. pontjának tulajdonított értelmezés, amely pont a következőképpen szól: „Egyébiránt – amint arra a Bizottság is hivatkozott – nem került bizonyításra, hogy a kartell azon vertikálisan integrált tagjai, amelyek az érintett termékeket ugyanazon vállalkozás másik egysége vagy ugyanazon vállalkozáscsoport másik tagja részére értékesítették, közvetetten hasznot húztak volna az egyeztetett áremelésből, sem az, hogy az upstream piacon történő áremelés versenyelőnyé vált volna a feldolgozott síkúveg downstream piacon.”

18. Rámutatok, hogy e pont, amelyet az „egyébiránt” megfogalmazás vezet be, nem jelöli meg, hogy kinek a részéről „nem került bizonyításra”, hogy a kartell vertikálisan integrált tagjai közvetett előnyhöz jutottak volna a kartellból.

19. A Bizottság tehát félrevezetően vezette le a megtámadott ítélet 105. pontjából, hogy ezt az esetleges előnyt a Guardiannek kellett volna bizonyítania.

20. Ehhez hozzáteszem, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 104. pontjában is a szenvedő módot alkalmazta annak érdekében, hogy rámutasson, hogy „a versenyellenes magatartás[...] csupán a független fogyasztók részére történő eladások tekintetében [került bizonyításra]”, és ennek az állításnak a Guardian szerint ellentmondott a vitatott határozat 377. pontja, amely szerint „az összehangolt megállapodások a független ügyfelekkel szemben alkalmazandó árakra vonatkoztak”, azonban a belső eladások kifejezett kizárása nélkül.

b) Az a szabály, hogy a kötött eladásokat a bírság számításának alapját képező forgalomba bele kell számítani

21. Álláspontom szerint, bár a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében az EK 81. cikk (1) bekezdésének megsértése nem terjedhet ki egy vállalatcsoport által alkotott gazdasági egységen belüli kapcsolatokra,⁶ a Bíróság ítélkezési gyakorlata⁷ előírja a kötött vagy belső eladások, illetve a külső eladások tekintetében alkalmazott egyenlő bánásmódot is a vertikálisan integrált vállalkozások és a vertikálisan nem integrált vállalkozások közötti minden hátrányos megkülönböztetés elkerülése érdekében.

22. E szabály betartása az 1998. évi iránymutatás,⁸ valamint a 2006. évi iránymutatás alapján is kötelező.

5 — ? A Bizottság szerint a fellebbezés 33. pontjában a fellebbezők nem a Törvényszék *ténymegállapításait* vitatják, hanem pusztán azt állítják, hogy az utóbbi hibás *jogi* normát alkalmazott e megállapítások relevanciájának eldöntése érdekében.

6 — ? Lásd többek között: Viho-ítélet (C-73/95. P, EU:C:1996:405, 16. és 17. pont).

7 — ? A KNP BT kontra Bizottság ítélet (EU:C:2000:625, 62. pont).

8 — ? A 17. rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és az ESZAK-Szerződés 65. cikkének (5) bekezdése alapján kiszabott bírság megállapításának módszeréről szóló iránymutatás (HL 1998. C 9., 3. o.; magyar nyelvű kiadás 8. fejezet, 1. kötet, 171. o., a továbbiakban: 1998. évi iránymutatás).

23. Ami az „eladások értékének” fogalmát illeti, a 2006. évi iránymutatás „Bevezetésében” található 5. és 6. pontja kimondja, hogy „[az említett] célok elérése érdekében szükséges, hogy a Bizottság a bírságok megállapításának alapjaként *azon eladott áruk vagy szolgáltatások értékét vegye alapul, amelyekre a jogsértés vonatkozik*”, valamint, hogy „[a] jogsértéssel összefüggő eladások értékének és az időtartamnak a *kombinációja megfelelő helyettesítő értéknek tekinthető, mely tükrözi a jogsértés gazdasági jelentőségét, valamint a jogsértésben részt vevő egyes vállalkozások egymáshoz viszonyított súlyát. A fenti jelzőszámok jól tükrözik a bírság nagyságrendjét, de nem szolgálhatnak automatikus számtani számítási módszer alapjául*” (kiemelés tőlem).

24. Ezt követően „A bírságok megállapításának módszere” rész „1) A bírság alapösszege”, illetve „A. Az eladások értékének meghatározása” című szerkezeti egységeiben a 13. pontban kifejtésre kerül, hogy „[a] kiszabásra kerülő bírságok alapösszegének meghatározásához a Bizottság a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve⁹⁾ érintett, a vállalkozás által az EGT-n belül, az érintett földrajzi területen értékesített áruk és szolgáltatások eladásának értékét alkalmazza. A Bizottság rendszerint a vállalkozásnak a jogsértésben való részvétel utolsó teljes üzleti évében történt eladásait veszi figyelembe (a továbbiakban: az eladások értéke)”¹⁰⁾ (kiemelés tőlem).

25. Márpedig e tekintetben a megtámadott ítélet 104. pontjában szereplő megállapítás, amelyben a Bizottság úgy tekintette, hogy a szóban forgó versenyellenes megállapodások a síkúveg független ügyfelek részére történő eladásaira vonatkoztak, nem veszi figyelembe azt, hogy a belső eladásoknak a bírság kiszámítása céljából való figyelembevétele nem függ attól, hogy a kartell kifejezetten független ügyfelekre irányul-e, vagy általánosabb jelleggel kiterjed-e a kartellben részt vevő csoportokon belüli transzferárakra is.

i) Az ítélkezési gyakorlat

26. Itt mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Bizottság az 1998. évi iránymutatásokat megelőzően is az érintett termék kapcsán a kartell utolsó évében elért teljes forgalomra támaszkodott.¹¹⁾

9 — ? A 2006. évi iránymutatás egy lábjegyzete kimondja, hogy: „Például egy adott áru árának rögzítéséről szóló horizontális megállapodás esetén, amikor ezen áru ára szolgál alapjául alacsonyabb vagy magasabb minőségű áruk árának”.

10 — ? Lásd például de Broca, H., *The Commission revises its Guidelines for setting fines in antitrust cases*, megjelent a Bizottság versenyjogi főigazgatóságának hivatalos kiadványában: Competition Policy Newsletter, 3. szám, 2006. ősz, 1. o.; de Broca kifejti, hogy „by using a clearer reference to each undertaking’s »value of sales«, the 2006 Guidelines intend to reflect, even approximately and imperfectly, the economic importance of the infringement as a whole as well as the relative weight of each undertaking participating in the infringement. The 1998 Guidelines, based on a lump sum system, have often been criticized on that particular aspect, even though this criticism was largely misplaced. In fact, a number of tools corrected the obvious drawbacks of a pure lump sum system. For instance, the Commission fixed starting amounts below the 20 million euros threshold mentioned in the 1998 Guidelines for very serious infringements taking place on small markets; it also differentiated between undertakings on the basis of their respective size in the market concerned (the so-called »groupings«) [...]. If anything, the 1998 Guidelines rather reflected the insufficient level of fines imposed on »large« infringements or on large players, something which the 2006 Guidelines will probably correct”.

11 — Lásd például a jogtudományban: Castillo de la Torre, F., *The 2006 Guidelines on Fines: Reflections on the Commission’s Practice*, (2011) 33 World Competition 359 (37. lábjegyzet): „In the press release relating to the Cement cartel (IP/94/1108), the Commission stated: »calculation [of fines] is normally based on the Community turnover in the product concerned«. In Cartonboard, the Commission explained the method used: »fines of a basic level of 9 or 7.5% of the turnover of each undertaking addressed by the decision on the Community cartonboard market in 1990 were imposed on the undertakings regarded as the »ringleaders« of the cartel and on the other undertakings respectively« (Case T-348/94, Enso Española v. Commission [1998] ECR II-1875, para. 247). See also, the calculation of the fine in Steel Beams, in Case T-151/94, British Steel v. Commission [1999] ECR II-629, paras 598–605”.

27. Ezt követően, miután az 1998. évi iránymutatás hatályba lépett, a Bíróság megerősítette, hogy a Bizottság eljárhat e módon, kimondva,¹² hogy „jóllehet az [1998. évi] iránymutatás nem írja elő, hogy a bírság összegét a teljes forgalom vagy a releváns forgalom alapján számítsák ki, nem zárja ki, hogy a Bizottság a bírság összegének meghatározásakor a forgalomra vonatkozó mutatószámokat az [uniós jog általános elveinek] betartása érdekében figyelembe vegye, amennyiben a körülmények ezt megkívánják”.

28. Azokban az ügyekben, amelyeket az alábbiakban meg fogok vizsgálni, megállapítható, hogy mindig a vertikálisan integrált kartell résztvevői vitatták a Törvényszék vagy a Bíróság előtt azt a bizottsági gyakorlatot, hogy kötött eladásait beleszámították a bírság számításának alapját képező forgalomba.

29. Az Europa Carton kontra Bizottság ítélet (EU:T:1998:89); a KNP BT kontra Bizottság ítélet (EU:C:2000:625); a KNP BT kontra Bizottság ítélet (EU:T:1998:91) (mindhárom a „kartondoboz”-kartellre vonatkozott); a Lögstör Rör kontra Bizottság ítélet (EU:T:2002:72) („előszigetelt csövek”-kartell); illetve a Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ítélet (EU:T:2005:220) („speciális grafitok”-kartell) közös vonásait az jelentette, hogy i. a felperes vagy fellebbező vertikálisan integrált volt, ii. a Bizottság figyelembe vette a kötött eladásokat, és iii. a felperes vagy fellebbező úgy vélte, hogy azokat ki kell zárni.

30. Mi volt a Törvényszék, illetve a Bíróság válasza ezen ügyekben?

31. Az Europa Carton kontra Bizottság ügyben (EU:T:1998:89) a Törvényszék azt mondta ki, hogy semmilyen jogszabályi rendelkezés nem tiltja a társaság kötött szállítási értékének a bírság összegének meghatározása céljából való figyelembevételét. Az ebben az ügyben követett megközelítés a kartell előnyeinek vizsgálata volt. Márpedig a felperes nem alkalmazta belső eladásaira a kartell alapján követett árat (123. és 128. pont).

32. A KNP BT kontra Bizottság ítélet (EU:C:2000:625) 62. pontjában a Bíróság¹³ hivatkozott a Törvényszék ítéletének 128. pontjára, és megállapította, hogy „[h]a nem vennénk figyelembe az Europa Carton részére történő belső kartondoboz–szállításokat, akkor szükségességképpen indokolás nélkül előnyben részesítenénk a vertikálisan integrált társaságokat. A kartellból húzott hasznot ilyen helyzetben nem vehetnénk figyelembe, és a szóban forgó vállalkozás elkerülné, hogy a Bizottság a jogsértés tárgyát képező termékek piacán képviselt jelentőségével arányos szankciót szabjon ki vele szemben.”

33. A KNP BT kontra Bizottság ügyben (EU:T:1998:91) a Törvényszék megállapította, hogy „a felperes semmilyen, annak bizonyítására alkalmas bizonyítékot sem hozott fel”, hogy a Bizottságnak nem kellett volna figyelembe vennie a kötött eladásokat (112. pont).

34. Végül a Lögstör Rör kontra Bizottság ítéletben (EU:T:2002:72, 360. pont), illetve a Tokai Carbon és társai kontra Bizottság ítéletben (EU:T:2005:220, 260. pont) a Törvényszék a KNP BT kontra Bizottság ítéletre (EU:C:2000:625), illetve az Europa Carton kontra Bizottság ítéletre (EU:T:1998:89) hivatkozott.

12 — ? Lásd: Dansk Rørindustri és társai kontra Bizottság ítélet (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P és C-213/02 P, EU:C:2005:408, 209. pont, az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, valamint 258. pont). Lásd még többek között: Schunk és Schunk Kohlenstoff-Technik kontra Bizottság ítélet (T-69/04, EU:T:2008:415, 176. és 177. pont), Tomra és társai ítélet (T-155/06, EU:T:2010:370, 317. pont), valamint Ballast Nedam Infra ítélet (T-362/06, EU:T:2012:492, 122. pont).

13 — ? Lásd még Mischo főtanácsnok ezen ügyre vonatkozó indítványát (EU:C:2000:258), amelyet a Bíróság is követett.

ii) A bizottsági iránymutatás

35. Amint arra a Bíróság a KME Germany és társai kontra Bizottság ítéletében¹⁴ emlékeztetett a 2006. évi iránymutatások kapcsán, „[a]z átláthatóság érdekében a Bizottság elfogadta az iránymutatást, amelyben megjelöli, milyen címen veszi majd figyelembe a jogsértés adott körülményeit és a bírság összegére tekintettel ezekből levonható következtetéseket”. Ezenfelül a Törvényszék kimondta,¹⁵ hogy „az iránymutatásban tartalmazott bírságkiszámítási módszer ugyan kétségtől nem az egyetlen elképzelhető módszer, mégis alkalmas *egységes határozathozatali gyakorlat* biztosítására a bírságkiszabás területén, amely viszont *garantálja az egyenlő bánásmódot* azoknak a vállalkozásoknak, amelyeket a versenyjogi szabályok megsértése miatt megbüntettek” (kiemelés tőlem).

36. Az, hogy a belső eladásoknak a bírságkiszámítás alapját képező forgalomba való belefoglalásával kapcsolatos probléma (és a vállalkozások között azon alapuló esetleges hátrányos megkülönböztetés problémája, hogy vertikálisan integráltak-e) a jelen ügyben felmerült, vitathatatlanul a 2006. évi iránymutatásnak, és konkrétan az „eladások értéke” fogalmának a Bizottság bírságkiszabási politikájában¹⁶ való ingadozó alkalmazásával kapcsolatos (amely a belső eladások említett fogalomba való belefoglalása, illetve az abból való kizárás között ingadozik, ennél fogva fennáll a bizonytalanság veszélye).

37. Ez az alkalmazás azért ingadozó, mert a lentebb hivatkozott ügyekkel ellentétben a Bizottság hangsúlyozza, hogy számos más olyan ügy van a jelen ügyön kívül, amelyekben a Bizottság nem vette figyelembe a belső eladásokat a bírságok kiszámításánál.¹⁷ Márpedig azon kívül, hogy e határozatok alig említik, hogy a Bizottság a belső eladásokat nem foglalta bele a vertikálisan integrált gyártók eladásainak értékébe,¹⁸ azokat a Bizottság a vitatott határozat után fogadta el. Másként fogalmazva, a Bizottság gyakorlata mindig is az volt, hogy a belső eladásokat belefoglalja a bírság kiszámításának alapját képező forgalomba, egészen a vitatott határozatig, amelyben a Bizottság indokolás nélkül (sőt arra való utalás nélkül)¹⁹ radikálisan módosította megközelítését.

38. Márpedig az ítélkezési gyakorlat²⁰ az iránymutatásnak kizárólag egyetlen értelmezését engedi meg, kivéve, ha a Bizottság egy adott esetben ismerteti az összes olyan indokot, amely az attól való eltérést indokolja. Egyébiránt a vitatott határozat „innovációját” megelőzően a Bizottság gyakorlata teljes mértékben megfelelt az ítélkezési gyakorlatnak, valamint az iránymutatásnak.

14 — ? C-389/10. P, EU:C:2011:816, 126. pont.

15 — ? Groupe Danone kontra Bizottság ítélet (T-38/02, EU:T:2005:367, 523. pont).

16 — ? Lásd ebben az összefüggésben a jogtudományban például a fent hivatkozott *The 2006 Guidelines on Fines: Reflections on the Commission's Practice*-t, amely szerint a „járműipari üveg”-ügyben hozott határozat „does not deviate from the 2006 Guidelines, but rather applies the concept of sales indirectly or directly related to the infringement to the case at hand”. Ugyanis „much depends on whether the concept of sales »relating« to the infringement is narrowly or broadly construed” (Kerse, C. S., és Khan, N., *EU Antitrust Procedure*, hatodik kiadás, Sweet & Maxwell, London, 2012, 417. o.). Ezenfelül, ami a 2006. évi iránymutatást és az eladások értékének fogalmát illeti, „[t]he adoption of this new calculation method has somewhat reduced the margin of discretion of the Commission which, in every case, has to take a reasoned position on the sales included in the calculation of the fines. The identification of the goods and services to which the infringement indirectly or directly relates when setting the fine is expected to be a bone of contention in many cases. In several decisions already adopted under the [2006] Fining Guidelines, the determination of the value of the undertaking's sales of goods or services related to the infringement was highly debated [...] [It follows from the Commission's practice] that, in order to determine the basic amount of the fine in cartel cases, the Commission need not provide proof of each occasion on which individual sales were affected by the cartel activities” (Van Bael & Bellis, *Competition Law of the European Community*, edition Kluwer Law, 5. kiadás, 1100. o.).

17 — A 2009. október 7-i C(2009) 7601 végleges határozatára (COMP/39.129 „hálózati transzformátorok”-ügy), illetve a 2011. október 19-i C(2011) 7436 végleges határozatára (COMP/39.605 „katódsgárcső-üveg”-ügy) hivatkozik.

18 — Ami figyelemmel a lent hivatkozott ítélkezési gyakorlatra (a jelen indítvány 62–64. pontja) önmagában kifogásolható.

19 — Lásd e tekintetben a jelen indítvány 70. pontját is.

20 — Lásd a lent hivatkozott ítélkezési gyakorlatot (a jelen indítvány 62–64. pontja).

39. A „nemzetközi költöztetési szolgáltatások”-ügyben hozott határozatában²¹ a Bizottság hangsúlyozza, hogy „először, az »érintett áruk vagy szolgáltatások« kifejezés helyett az »azon [...] áruk vagy szolgáltatások, [...] amelyeket a jogsértés érint [helyesen: amelyek a jogsértéssel összefüggésben vannak]« kifejezés használata arra utal, hogy az iránymutatás [...] nem azokra az árukra vagy szolgáltatásokra utal, amelyek jogsértés általi érintettsége tekintetében közvetlen bizonyíték áll fenn. Az említett pont ilyen értelmezése egyébként arra kötelezné a Bizottságot, hogy a kartellügyekben a bírság alapösszegének meghatározásánál minden alkalommal bizonyítsa, hogy a kartell mely egyedi eladásokat érintette, noha az ítélkezési gyakorlat kizárja, hogy az [EK] 81. cikk alkalmazásában a megállapodás konkrét hatásait figyelembe vegye, amennyiben kitűnik, hogy annak célja a közös piacon a verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása.”

40. Az említett határozat a továbbiakban azt mondja ki, hogy „[m]ásodsor, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az iránymutatás 13. pontjában használt »érintett [helyesen: összefüggésben lévő]« kifejezés [...], nem az »eladásokra«, hanem inkább az ugyanezen pontban szereplő »árúk és szolgáltatások« kifejezésre vonatkozik. Másként fogalmazva, e pontot úgy kell értelmezni, hogy miután a Bizottság megállapította, hogy melyek a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve érintett áruk és szolgáltatások, valamennyi ilyen áru vagy szolgáltatás eladásának értékét figyelembe veszi a bírság alapösszegének meghatározásánál.”

41. A jogtudomány ugyanilyen módon értelmezi a 2006. évi iránymutatást. Amint arra D. Geradin rámutat,²² „a gyakorlatban ez azt jelenti, hogy a Bizottságnak nem kell bizonyítania, hogy a jogsértés hogyan érintette az egyes eladásokat, ha már bizonyítást nyert, hogy az a termékek vagy szolgáltatások egy egész kategóriáját érinti. Ennek oka az, hogy a »jogsértéssel összefüggésben lévő« kifejezés az »árúkra vagy szolgáltatásokra«, nem pedig az »eladásokra« vonatkozik.”

42. Ebben az ügynevezett „nemzetközi költöztetési szolgáltatások”-kartellben a résztvevők megállapodásának tárgyát képező jogsértő magatartásokat nem minden, általuk az érintett piacon kötött szerződésre alkalmazták.

43. Az e határozattal szemben indított eljárásban²³ a Törvényszék elutasította azt az érvet, amely szerint nem a nemzetközi költöztetési szolgáltatások belga piacán a Team Relocations által elért teljes forgalom, hanem kizárólag a jogsértő magatartások által ténylegesen érintett költöztetésekből eredő eladások értéke vehető figyelembe a Team Relocations 2006. évi iránymutatás 13. pontja értelmében vett releváns eladásai értékének kiszámításakor.

44. Így „a 2006. évi iránymutatás [13. pontjának] szövege »a jogsértés által közvetlenül vagy közvetve érintett [helyesen: a jogsértéssel közvetlen vagy közvetett összefüggésben lévő] [...] eladás[okra]« hivatkozik, nem pedig »a jogsértés által érintett eladásokra«. A [13. pont] megfogalmazása tehát az érintett piacon végzett eladásokra vonatkozik. Ez egyébként igen világosan kitűnik a 2006. évi iránymutatás [6. pontjának] német változatából, amely az »Umsatz auf den vom Verstoß betroffenen Märkten« (a jogsértés által érintett piacokon végzett eladások) megfogalmazást használja. *A fortiori*, a 2006. évi iránymutatás [13. pontja] nem kizárólag azon esetekre vonatkozik, amelyekben a Bizottság a jogsértésre vonatkozóan okirati bizonyítékokkal rendelkezik” (az ítélet 63. pontja).

21 — ? A 2008. március 11-i C(2008) 926 végleges bizottsági határozat (COMP/38.543 „nemzetközi költöztetési szolgáltatások”-ügy) (532) és (533) preambulumbekendése.

22 — *The EU Competition Law Fining System: A Reassessment* (TILEC Discussion Paper, 2011-052) Tilburg: TILEC (szabad fordítás).

23 — ? Team Relocations NV és társai kontra Bizottság ítélet (T-204/08 és T-212/08, EU:T:2011:286, 60–68. pont).

45. Ugyanezen ítélet 64. pontja szerint „[e]zen értelmezést megerősíti [az uniós] versenyszabályok célkitűzése is. A Team Relocations által javasolt értelmezés ugyanis azt jelentené, hogy a kartellügyekben kiszabásra kerülő bírságok alapösszegének meghatározásakor a Bizottságnak minden esetben bizonyítania kellene, hogy a kartell mely egyedi értékesítéseket érintette. Ilyen kötelezettséget az uniós bíróságok sosem írtak elő, és semmi nem utal arra, hogy a Bizottság a 2006. évi iránymutatásban ilyen kötelezettséget kívánt volna vállalni.”

46. Továbbá „kartellügyekben, amelyek jellegüknél fogva titkosak, elkerülhetetlen, hogy bizonyos, a versenyellenes magatartások egyes megnyilvánulásait bizonyító iratokat nem fedeznek fel [...]” (65. pont).

47. Végül az említett ítélet 66. pontja szerint „az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a forgalomnak a jogsértés tárgyát képező árukból származó része a jellegénél fogva alkalmas arra, hogy pontosan kimutassa a jogsértés érintett piacra gyakorolt hatásának mértékét^[24]. Közelebbről a valamely korlátozó magatartás tárgyát képező termékekkel elért forgalom olyan objektív tényezőnek minősül, amely pontosan mutatja e magatartás szabad versenyre gyakorolt káros hatásának mértékét.^[25] A 2006. évi iránymutatás ezen elvet vette át.”

48. Ezt az ítéletet helyben hagyta a Bíróság ítélete,²⁶ amelynek 76. pontja egyértelműen azt mondja ki, hogy az „eladások értékének” fogalma nem korlátozódik „a kizárólag azon eladások révén elért forgalomra [...], amelyek tekintetében megállapítást nyert, hogy azokra [a kartell] ténylegesen kihatott”.²⁷ Egy ilyen korlátozás a Bíróság szerint (77. pont) „ezenkívül azzal járna, hogy mesterségesen csökkentené az adott vállalkozás által elkövetett jogsértés gazdasági jelentőségét, mivel pusztán az a tény, hogy a Bizottság korlátozott számú közvetlen bizonyítékot talált a kartell által ténylegesen érintett eladásokra, azt eredményezné, hogy végül olyan bírságot szabna ki, amely nem áll valós kapcsolatban a szóban forgó kartell alkalmazási körével. A titkosság e jutalma sértené az EK 81. cikk megsértéseinek üldözésére és szankcionálására irányuló célkitűzést is, és az ennél fogva nem fogadható el.” Ennél fogva (a 78. pont szerint), „a Törvényszék [...] megalapozottan ítélte úgy a megtámadott ítélet 62. pontjában, hogy »[a 2006. évi iránymutatás 13. pontjából] nem tűnik ki, hogy kizárólag a jogsértő magatartások által ténylegesen érintett költöztetésekből eredő eladások értékét lehet figyelembe venni a releváns eladások értékének kiszámításakor«. E tekintetben tehát a Törvényszék anélkül hivatkozhatott ezen ítélet 64. pontjában az uniós versenyszabályok célkitűzésére, illetve a 65. pontban arra, hogy figyelembe kell venni a kartellek titkos jellegét, aminek folytán a jelen ügyben »valóban lehetetlen lenne bizonyítékokat találni minden egyes érintett költöztetésre vonatkozóan«, a 66. pontban pedig a fent hivatkozott Musique diffusion française és társai kontra Bizottság egyesített ügyekben hozott ítéletből következő ítélkezési gyakorlatra, hogy tévesen alkalmazta volna a jogot”.²⁸

24 — ? Musique diffusion française és társai kontra Bizottság ítélet (100/80–103/80, EU:C:1983:158, 121. pont).

25 — ? British Steel kontra Bizottság ítélet (T-151/94, EU:T:1999:52, 643. pont) és Saint-Gobain Gyproc Belgium kontra Bizottság ítélet (T-50/03, EU:T:2008:252, 84. pont). A Törvényszék elutasította a Team Relocations azon „másodlagos” érvét is, amely szerint a releváns eladások értékébe nem lehet belefoglalni a magánszemélyek költöztetésével, azaz az olyan költöztetéssel elért forgalmat, amely költségeit nem harmadik személy vállalja, mivel a jogsértő gyakorlatokat nem alkalmazták e költöztetésekre.

26 — ? Team Relocations és társai kontra Bizottság ítélet (C-444/11. P, EU:C:2013:464).

27 — A 76. pont teljes szövege a következő: „Ebből következik, hogy az iránymutatás 13. pontjának [...] célja az, hogy a vállalkozással szemben kiszabott bírság számításának a kiindulópontja egy olyan összeg legyen, amely tükrözi a jogsértés gazdasági jelentőségét, és az e vállalkozás által abban képviselt súlyt. Következésképpen, bár az eladások értékének az iránymutatás 13. [pontjában] szereplő fogalma [...] semmiképpen sem terjedhet odáig, hogy magában foglalja a szóban forgó vállalkozás által teljesített olyan eladásokat, amelyek nem tartoznak a kifogásolt kartell alkalmazási körébe, mindazonáltal sértené az e rendelkezés által követett célkitűzést, ha e fogalmat úgy értelmeznék, hogy az csak kizárólag azon eladások révén elért forgalomra vonatkozik, amelyek tekintetében megállapítást nyert, hogy azokra e kartell ténylegesen kihatott.”

28 — ? Lásd még a Bíróság ugyanezen ítéletének 85–87. pontját.

49. Az SGL Carbon ítélet 28. pontjában (C-564/08. P, EU:C:2009:703), amely a 2004/420/EK bizottsági határozatra²⁹ vonatkozott, a Bíróság rámutat, hogy „[e]gyebekben kitűnik [...] a vitatott határozatból, hogy az érintett vállalkozások közölték a Bizottsággal a forgalomra és a piaci részesedésekre vonatkozó különböző adatokat, beleértve a saját felhasználásra szánt termelést is”.

50. Az ítélet 29. pontjában a Bíróság kimondja, hogy „[f]igyelemmel e körülményekre, a Bizottság a vitatott határozat 291–295. pontjában kifejezetten kimondta, hogy a saját felhasználásra szánt termelést belefoglalta az elvégzett számításokba. Ennek megfelelően az említett határozat 292. pontjában előadta, hogy lényeges a forgalom és piaci részesedés kiszámítása során a saját felhasználásra szánt termelés értékének figyelembevételével, mivel ezen érték figyelmen kívül hagyása szükségképpen azt eredményezné, hogy indokolatlan előnyt biztosítana a vertikálisan integrált vállalkozások számára. Az említett érték figyelembevételével nélkül ugyanis figyelmen kívül hagyná az ilyen vállalkozás által a kartell révén elért valós hasznot, így e vállalkozás [helyesen: e vállalkozások] elkerülnék, hogy a Bizottság a jogsértés által érintett termékek piacán képviselt jelentőségével arányos bírságot szabjon ki velük szemben.”

51. Az említett ítélet 30. pontja emlékeztet „e tekintetben arra, hogy a Bíróság [a KNP BT kontra Bizottság ítéletének (EU:C:2000:625) 62. pontjában] elismerte a jelen ügyszámhoz hasonló ügyekben a saját felhasználásra szánt termelés értéke figyelembevételének relevanciáját a forgalom és a piaci részesedések értékelésénél, amiből az következik, hogy amennyiben a Bizottság nem veszi figyelembe a belső szállítások értékét, az szükségszerűen azt eredményezi, hogy igazolás nélkül előnyben részesíti a vertikálisan integrált társaságokat a kartellból az ilyen vállalkozások által húzott haszon tekintetében”.

52. Ebből következik, hogy anélkül, hogy bizonyította volna, hogy valamennyi eladás előnyre tett szert a jogsértésből, a Bizottság a belső eladásokat belefoglalta a forgalomba.

53. E bizottsági gyakorlat másik példája a „folyadékkristályos kijelzők”-ügyben (a továbbiakban: LCD) 2010. december 8-án hozott határozat,³⁰ amely emlékeztetett arra, hogy az „érintett eladások” számítása során szükséges volt a kötött eladások figyelembevételével a 2006. évi iránymutatás alapján annak érdekében, hogy a Bizottság „elkerüljön mindenfajta hátrányos megkülönböztetést a vertikálisan integrált társaságok és a nem vertikálisan integrált társaságok között”³¹. A Bizottság ugyanis úgy vélte, hogy a kartell azon résztvevői, amelyek vertikálisan integrált társaságok voltak, nem részesülhetnek kedvezőbb bánásmódban, mint az egyéb résztvevők.

29 — ? Az EK 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban (C.38.359 „elektrotechnikai és mechanikai szén- és grafittermékek”-ügy) 2003. december 3-án hozott bizottsági határozat (HL 2004. L 125., 45. o.).

30 — A 2010. december 8-án hozott C(2010) 8761 végleges bizottsági határozat (COMP/39.309). (382) preambulumbekzdése: „Though both Direct EEA Sales and Direct EEA Sales Through Transformed products lead to the inclusion of – respectively – sales to related companies and intra-group sales for some of the parties, focusing on the first EEA sale of the product concerned by the infringement – whether transformed or not – to a company that is not part of the supplier undertaking ensures that no discrimination is made between vertically integrated companies and non-vertically integrated companies”; (383) peambulumbekzdése: „As concerns Direct EEA Sales Through Transformed Products, the consumer harm inflicted by the cartel arrangements is clearly represented by the value of panels delivered within the transformed products to the final consumer in the EEA”; és végül a (394) preambulumbekzdése: „in general, as explained in recital 238 with reference to the Cartonboard case, it can be reasonably assumed that an implemented cartel had effects on direct sales through transformed products”. Az említett (238) preambulumbekzdés szövege a következő: „As confirmed by the General Court in [Europa Carton/Commission], even if the higher price resulting from a cartel is not always or not in its entirety passed on to intra-group customers, the competitive advantage deriving from this positive discrimination does foreseeably influence competition on the market [...] Intra-group sales of LCD panels – in as far as they ended up into transformed products sold in the EEA – are therefore to be taken into account, just like intra-cartel sales in the EEA.”

31 — ? (Szabad fordítás.) E tekintetben meg lehet jegyezni, hogy az EK 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/39.180 „alumínium-fluorid”-ügy) 2008. június 25-én hozott C(2008) 3043 bizottsági határozatban (amely az Industries Chimiques du Fluor (ICF) kontra Bizottság ítélet [T-406/08, EU:T:2013:322], illetve a jelenleg folyamatban lévő C-467/13. P. sz. ügy alapjául szolgált) a Bizottság úgy ítélte meg, hogy irreleváns az a kérdés, hogy a kötött eladásokat figyelembe vette-e az eladások értékének és a végső bírság összegének a kiszámításánál.

54. Az e határozattal szemben benyújtott keresetet követően a Törvényszék³² elutasította többek között az első, arra vonatkozó jogalapot, hogy a Bizottság tévesen foglalta bele a felperesek eladásait a bírságszámításba. A Törvényszék szerint a 2006. évi iránymutatás 13. pontjából nem következik az, hogy csak a jogsértő magatartás által ténylegesen érintett eladások értékét lehet figyelembe venni az eladásoknak a bírság megállapítás szempontjából releváns értéke kiszámításánál³³ (65. pont). E rendelkezés megfogalmazása ugyanis releváns, vagyis a jogsértéssel érintett piacon elért eladásokra utal. *A fortiori*, az említett pont nem vonatkozik azokra az esetekre, amelyekben a Bizottság okirati bizonyítékokkal rendelkezik a jogsértésre nézve (66. pont).

55. A Törvényszék ezt követően kiemeli, hogy „[e]zen értelmezést megerősíti az uniós versenyszabályok célkitűzése is. A felperes által javasolt értelmezés ugyanis azt jelentené, hogy a kartellügyekben kiszabásra kerülő bírságok alapösszegének meghatározásakor a Bizottságnak minden egyes esetben bizonyítania kellene, hogy a kartell mely egyedi értékesítéseket érintette. Ilyen kötelezettséget az uniós bíróságok sosem írtak elő, és semmi nem utal arra, hogy a Bizottság a 2006. évi iránymutatásban ilyen kötelezettséget kívánt volna vállalni” (67. pont). „Amennyiben egy kartell tárgyát képező terméket a belső piacon értékesítenek, torzul a belső piaci verseny, és a Bizottságnak ezt figyelembe kell vennie az ezen eladásból előnyt szerző vállalkozásra kiszabandó bírság kiszámításakor. E tekintetben hangsúlyozni kell, hogy az EK 81. cikk nem csupán a versenytársak vagy a fogyasztók érdekeinek, hanem a piac szerkezetének, ezáltal pedig magának a versenynek a védelmére is irányul”³⁴ (70. pont). Ennélfogva „nem számít az a kérdés, hogy az LGE és a Philips ténylegesen megfizette-e számukra a kartell miatt megemelt árakat, illetve hogy ezt az esetleges áremelkedést megjelenítették-e a kartell által érintett LCD-eket tartalmazó, az európai fogyasztók részére értékesített végtermékek árában” (71. pont).

56. A Törvényszék csak másodlagosan állapítja meg, hogy az is következik „az iratokból, hogy a kartell résztvevőihöz kapcsolódó ügyfelek részére teljesített, a kartell által érintett LCD-eladások szintén megbeszélések tárgyát képezték a kartell keretében” (73–89. pont). Egyébiránt a Törvényszék megállapítja, hogy nem az a kérdés a döntő, hogy a szóban forgó eladásokra a kartell által befolyásolt árakon került-e sor, hanem az, hogy azokat az azon kartell létezése által érintett piacon bonyolították-e le, amelyben a felperesek részt vettek (97. pont).

57. A „fürdőszobai szerelvények és felszerelések”-kartellre vonatkozó határozatban³⁵ hozták fel azt az érvet, amely szerint egyes speciális termékekre nem vonatkozott a kartell, és azokat ki kell zárni az eladások értékéből. A Bizottság elutasította ezt a felvetést: még ha feltételezzük is, hogy a speciális árak listája („special price list”) soha nem képezte sem közvetlenül, sem közvetve árakra vonatkozó tárgyalások tárgyát a kartell tagjainak találkozási során, az e listához kapcsolódó eladásokat érintette a jogsértés, mivel a „speciális” árakat igen nagy valószínűséggel a „standard” árak alapján állapították meg.³⁶

32 — LG Display és LG Display Taiwan kontra Bizottság ítélet (T-128/11, EU:T:2014:88, 60. és azt követő pontok). Lásd még: Innlux kontra Bizottság ítélet (T-91/11, EU:T:2014:92).

33 — Lásd ebben az értelemben: Putters International kontra Bizottság ítélet (T-211/08, EU:T:2011:289, 58. pont).

34 — T-Mobile Netherlands és társai ítélet (C-8/08, EU:C:2009:343, 38. pont), valamint GlaxoSmithKline Services és társai kontra Bizottság és társai ítélet (C-501/06 P, C-513/06 P, C-515/06. P és C-519/06. P, EU:C:2009:610, 63. pont).

35 — ? Az [EK 81.] cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikkének alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/39.092 „fürdőszobai szerelvények és felszerelések”-ügy) 2010. június 23-án hozott C(2010) 4185 végleges bizottsági határozat.

36 — ? E problémakört illetően lásd még Kerse, C. S. és Khan, N., 412–419. o.

58. Az említett határozattal szemben indított eljárásban (T-373/10, T-374/10, T-382/10 és T-402/10³⁷) a Törvényszék mint megalapozatlant elutasította az ötödik, a jogsértés által nem érintett eladásoknak a bírság összegének kiszámításába való belefoglalására vonatkozó jogalapot. Úgy ítélte meg, hogy „a 2006. évi iránymutatás [13. pontjának] megfelelően a Bizottság a nagykereskedőknek való eladások összességét vette figyelembe, mivel az említett eladások mindegyikét közvetlenül vagy közvetve érintette a szóban forgó jogsértés. A felperesek által előterjesztett azon érvet, amely szerint a Bizottság nem rendelkezik széles mérlegelési mozgástérrel a figyelembe veendő forgalom tekintetében, el kell utasítani, mivel a Bizottság e tekintetben nem követett el mérlegelési hibát”.

59. Érdekes továbbá megemlíteni, hogy a Törvényszék az „ipari rézcsövek”-kartell kapcsán a T-127/04 ügyben³⁸ mit állapított meg, mivel ezen ítéletét utóbb a Bíróság is helyben hagyta C-272/09. P ítéletében.³⁹ A Törvényszék megvizsgálta, hogy a Bizottság az érintett piac méretének mérlegelésekor tévesen vette-e figyelembe a réz árát. A felperesek ezzel kapcsolatosan arra hivatkoztak egyrészt, hogy az iparirézcső-gyártók a réz árát nem tudják ellenőrizni, mivel azt az LME⁴⁰ határozza meg, másrészt pedig az ipari rézcsövek vevői saját maguk döntenek el, milyen áron szerzik be a fém nyersanyagot. A felperesek továbbá hangsúlyozták, hogy a réz árának ingadozásai nem befolyásolják a hasznot. Márpedig a Törvényszék szerint „[m]indemellett meg kell jegyezni, hogy semmiféle ésszerű érv nem követeli meg, hogy az érintett piac forgalmát bizonyos gyártási költségek kizárásával számítsák ki. Amint azt a Bizottság helyesen jegyezte meg, minden ipari ágazatban léteznek a végtermékkel járó költségek, amelyeket a gyártó nem képes ellenőrzése alá vonni, egész tevékenységének mégis olyan alapvető elemét képezik, amelyek ebből következően a bírság kiindulási összegének meghatározása során nem zárhatók ki a forgalom kiszámításakor^[41]. Az a tény, hogy a réz ára az ipari rézcsövek végső árának jelentős részét teszi ki, vagy hogy a réz árának ingadozásaival járó kockázatok sokkal nagyobbak, mint más nyersanyagok tekintetében, nem cáfolja meg ezt az állítást.” Ehhez hozzáteszem, hogy bár a bírságot ebben az ügyben az 1998. évi iránymutatás alapján szabta ki, a Törvényszék megközelítése a 2006. évi iránymutatás alapján is releváns, mivel a bírság az érintett piac összesített értékén alapul.

60. Végül a COMP/39.125 „járműipari-üveg”-ügyben hozott határozatban⁴² a Bizottság csak a járműipari-üveg beszállítói által a gépjármű-gyártók részére teljesített azon eladásokat tekintette relevánsnak a bírságkiszámítás szempontjából, amelyek tekintetében közvetlen bizonyítékok álltak rendelkezésre a kartellt illetően. E körülményre a Team Relocations is rámutatott a Team Relocations és társai kontra Bizottság ítéletben (EU:T:2011:286). A Törvényszék azonban kiemelte, hogy a [„járműipari-üveg”]-határozat (663) preambulumbekzdésében a Bizottság azon elvből indult ki, hogy azon tény, hogy nem állnak rendelkezésre konkrét bizonyítékok minden olyan tárgyalásra vonatkozóan, amelyek a „járműszerződésekre” vonatkoztak, az eladások értékének megállapítását nem korlátozta kizárólag azon szerződésekre, amelyek vonatkozásában közvetlen bizonyítékok álltak rendelkezésre, mivel az összejátszást eredményező magatartások jellegüknél fogva titkos megállapodások, és a bizonyítékok az esetek többségében – hacsak nem minden esetben – hiányosak

37 — Villeroy & Boch Austria és társai kontra Bizottság ítélet (EU:T:2013:455, 335. és azt követő pontok); a 342. pont szerint például: „meg kell állapítani, hogy a felperesek nem bizonyítják, hogy a nagykereskedők részére történő eladások árának koordinációja nem volt semmilyen hatással az egyéb árlisták megállapítására. Márpedig, amint azt a Bizottság beadványaiban megállapítja – anélkül, hogy a felperesek ellentétes érvet vagy bizonyítékot terjesztenének elő –, a nagykereskedők részére eladott termékek tekintetében alkalmazott, koordináció tárgyát képező bruttó árlisták alkalmasak voltak arra, hogy referencia-árlistaként szolgáljanak a fürdőszobai szerelvények és felszerelések gyártói számára, amikor az utóbbiak eladták a nagykereskedők részére azon termékeiket, amelyeket nem a háromszakaszos értékesítési körbe szántak”. Lásd még: Keramag Keramische Werke AG és társai kontra Európai Bizottság ítélet (T-379/10 és T-381/10, EU:T:2013:457), Rubinetteria Cital kontra Bizottság ítélet (T-368/10, EU:T:2013:460) („fürdőszobai szerelvények és felszerelések”-ügy), valamint Parker ITR Srl és Parker-Hannifin Corp kontra Bizottság ítélet (T-146/09, EU:T:2013:258) („tengeri tömlők”-ügy).

38 — ? A Törvényszék KME Germany és társai kontra Bizottság ítélete (EU:T:2009:142, 89–91. pont).

39 — ? A KME és társai kontra Bizottság ítélet (EU:C:2011:810).

40 — ? The London Metal Exchange (londoni fémtőzsde).

41 — ? A Törvényszék itt a Cimenteries CBR és társai ítéletének (T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 és T-104/95. EU:T:2000:77) 5030. és 5031. pontjára hivatkozik.

42 — ? A 2008. november 12-i C(2008) 6815 végleges bizottsági határozat, amelynek összefoglalóját a Hivatalos Lap 2009. július 25-i számában tették közzé (HL C 173., 13. o.).

maradnak.⁴³ Noha a Bizottság ezt követően e határozat (664)–(667) preambulumbekzdésében árnyalta ezen elvet, a Törvényszék megállapította, hogy ezt kizárólag két kivételes időszak, a jogsértés időszakának eleje és vége tekintetében tette, mivel úgy vélte, hogy ezen időszakokban a járműipari-üveg szállítói kizárólag bizonyos nagy szerződések tekintetében módosították ajánlataikat. Ennélfogva a Törvényszék szerint a Bizottság által az említett határozatban követett megközelítés nem volt ellentétes a „nemzetközi költöztetési szolgáltatások”-ügyben hozott határozatban alkalmazott megközelítéssel.

61. Mindazonáltal lehettek-e a Bizottságnak megfelelő indokai arra, hogy a jelen ügyben eltérjen az iránymutatástól?

62. Emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság,⁴⁴ „amikor a közigazgatás által elfogadott belső intézkedések kapcsán ítélezett, úgy határozott, hogy bár ezen intézkedések nem minősülnek olyan jogi szabályoknak, amelyeket a közigazgatásnak mindenképpen kötelezően be kell tartania, mégis olyan, a gyakorlatban követendő magatartási szabályt tartalmaznak, amelytől a közigazgatás egyes esetekre nézve nem térhet el anélkül, hogy olyan magyarázatot ne adna, amely összeegyeztethető az egyenlő bánásmód elvével. Az ilyen intézkedések következképpen általános jellegű aktusok, amelyek jogellenességére az érintett tisztviselők és alkalmazottak hivatkozhatnak az ezek alapján hozott egyéni határozatok ellen benyújtott kereset alátámasztására.”

63. A Bíróság ehhez hozzátette, hogy „[e]z az ítélezési gyakorlat alkalmazandó még inkább az olyan külső hatások előidézésére vonatkozó magatartási szabályokra – mint például az iránymutatás –, amelyek gazdasági szereplőket érintenek”. Ezenfelül „[a]z ilyen magatartási szabályok elfogadásával és közzétételével, [amikor] az intézmény kijelenti, hogy ezentúl alkalmazni fogja e szabályokat az általuk érintett esetekre, az érintett intézmény korlátozza magát mérlegelési jogköre gyakorlásában, és nem térhet el e szabályoktól anélkül, hogy ne tenné ki magát annak, hogy egyes esetekben az általános jogelvek – mint az egyenlő bánásmód, a bizalomvédelem és a jogbiztonság elvének – megsértése címén felelősségre vonható [legyen]. Következésképpen nem zárható ki, hogy az ilyen általános hatályú magatartási szabályok bizonyos feltételekkel és a tartalmuknak megfelelően joghatást fejthetnek ki”.⁴⁵

64. Ezenfelül, amint azt már a Törvényszék is megerősítette,⁴⁶ „amennyiben a Bizottság mérlegelési jogkörrel rendelkezik az egyes bírságok összegének megállapításakor anélkül, hogy pontos matematikai képletet lenne köteles alkalmazni [⁴⁷], akkor nem térhet el a maga által lefektetett szabályoktól [⁴⁸]. Mivel az iránymutatás olyan eszköz, amelynek célja, hogy a felsőbb szintű jogszabályok tiszteletben tartásával pontosan meghatározza azokat a szempontokat, amelyeket a Bizottság a mérlegelési jogkörének gyakorlása során a bírságok meghatározásakor kíván alkalmazni, a Bizottságnak a bírságok összegének megállapításával ténylegesen figyelembe kell vennie az iránymutatás pontjait, különösen az abban kötelezően meghatározott elemeket [⁴⁹].”

65. A jelen ügyben a Bizottság nemcsak, hogy indokolás nélkül eltért az iránymutatástól, és az annak általa tulajdonított értelmezéstől, hanem például az Europa Carton kontra Bizottság ügghöz (EU:T:1998:89) képest teljesen meg is fordította érvelését!

43 – ? A (663) preambulumbekzdés: „the fact that specific evidence is not available for each and every discussion that took place on the respective car accounts within the overall arrangements does not limit the determination of the relevant value of sales to only those accounts for which such specific evidence is available”.

44 – ? Lásd: Dansk Rörindustri és társai kontra Bizottság ítélet (EU:C:2005:408, 209. pont, valamint az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat). Lásd még: Fuji Electric kontra Bizottság ítélet (T-132/07, EU:T:2011:344, 235. pont), valamint (a 2006. évi iránymutatás tekintetében) Denki Kagaku Kogyo és Denka Chemicals kontra Bizottság ítélet (T-83/08, EU:T:2012:48, 107. pont).

45 – ? Ugyanott, 210. és 211. pont.

46 – ? Daiichi Pharmaceutical kontra Bizottság ítélet (T-26/02, EU:T:2006:75, 49. pont).

47 – ? Lásd például: Martinelli kontra Bizottság ítélet (T-150/89, EU:T:1995:70, 59. pont).

48 – ? Lásd analógia útján a Hercules Chemicals kontra Bizottság ítéletet (T-7/89, EU:T:1991:75, 53. pont), amelyet a fellebbezési eljárásban a Hercules Chemicals kontra Bizottság ítélet (C-51/92. P, EU:C:1999:357) helyben hagyott.

49 – ? JFE Engineering és társai kontra Bizottság ítélet (T-67/00, T-68/00, T-71/00 és T-78/00, EU:T:2004:221, 537. pont).

66. A hivatkozott ügyben a Bizottság ugyanis soha nem állította, illetve feltételezte, hogy a kartell tagjai által rögzített áremeléseket azok ténylegesen alkalmazták volna a saját szervezetükön belüli kötött eladásokra nézve. Ellenkezőleg, a Bizottság a Törvényszék előtt arra hivatkozott, hogy „a felperes a határozat által érintett termékekből előállított hajlítható kartondobozokat forgalmazott. Ezzel jogellenes versenyelőnyre tett szert, mivel nem [állíthatta] komolyan, hogy a csoporton belüli ügyleteket a kartell által kiszámlázott túlzó árakon számlázta ki. Ennélfogva valamilyen formában haszonra tett szert az összehangolt megállapodások tárgyát képező termékek eladásából. Következésképpen nem indokolt az úgynevezett »belső« forgalom figyelmen kívül hagyása. A felperes álláspontjának elfogadása azt eredményezné, hogy az integrált gyártók kedvezőbb bánásmódban részesülnének.” Ezenkívül „pontatlan az az állítás, amely szerint semmilyen forgalmat nem értek el a szóban forgó kartontermékekkel, mivel azokat felhasználták a piacon értékesített hajlítható kartondobozok előállításában” (az említett ítélet 117. és 118. pontja).

67. A Törvényszék a maga részéről úgy ítélte meg, hogy „a felperes hajlíthatókartondoboz-gyártó üzemei (vagyis maga a felperes) haszonra tettek szert a kartellból, amikor alapanyagként a saját gyártású kartonpapírt használták fel. *Ellentétben ugyanis a versenytárs feldolgozókkal, a felperesnek nem kellett viselnie az összehangolt módon eldöntött áremelések folytán előálló költségnövekedést*” (az ítélet 127. pontja; kiemelés tőlem).

68. Álláspontom szerint e megközelítés megfelel a Bíróság KNP BT kontra Bizottság ügyben hozott ítéletét (EU:C:2000:625, 62. pont) alátámasztó gazdasági realitásnak, mivel – amint azt lényegében a Bíróság is elismerte – a vertikálisan integrált társaságok a kartell upstream árai révén downstream előnyökre tehetnek szert.

69. Következésképpen a Bizottság teljesen megfordította a folyamatot. Noha főszabály szerint a belső vagy kötött eladásokat a bírságszámítás alapjául szolgáló forgalomba bele kellett volna foglalnia, kivéve, ha bizonyítják olyan kivételes vagy különleges körülmények fennállását, amelyek ennek ellenkezőjét indokolják, a Bizottság ezeket az eladásokat kizárta a forgalomból, azzal az indokkal, hogy nem nyert megállapítást, illetve, hogy ő maga (vagy a Guardian?) nem bizonyította, hogy e belső eladások hozzájárultak a kartell által kialakított versenyelőnyhöz.

70. Másként fogalmazva, a Bíróság és a Törvényszék fent ismertetett ítélkezési gyakorlata, és saját korábbi, fent ismertetett határozathozatali gyakorlata ellenére (noha a 2006. évi iránymutatás elgondolása éppen az volt, hogy az elemzés koncentráljon az érintett piacra) a Bizottság anélkül zárta ki a belső eladásokat, hogy a kizárást illetően bármilyen indokolással szolgált volna.⁵⁰

71. Ebből az következik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor helyben hagyta a vitatott határozatot annyiban, amennyiben az bármilyen indokolás nélkül kizárta a belső eladásokat a forgalomból.

50 — ? Itt meg lehet jegyezni, hogy a közigazgatási eljárás során a Bizottság furcsa módon sem a kifogásközlésben, sem a szóbeli szakaszban nem tért ki a kötött/belső eladások kezelésére. Mintha ebben az időszakban azt feltételezte volna, hogy a belső eladásoknak szerepelniük kell a forgalomban. Azt is megjegyzem, hogy a vitatott határozat 541 preambulumbekzdéséből „egy sem” foglalkozik a belső eladások kizárásának megindolásával, ami a bírság megállapításánál történő számításba vétel bizonyítékának tűnik. Azt is meg lehet jegyezni, hogy: i. a Guardian szerint a Bizottság az utolsó pillanatban döntött úgy, hogy megváltoztatja véleményét a kötött eladásokat illetően; és ii. a Bizottság alkalmazottja által közzétett jogtudományi cikk (a fent hivatkozott *The 2006 Guidelines on Fines: Reflections on the Commission's Practice*, 369. o. és 56. jegyzet) szerint: „There is no consolidated practice as regards »captive sales«, and it would appear that the Commission will assess the specific circumstances of the case in order to decide whether to take them into account or not [...] [the captive sales] were *finally* excluded in Flat Glass” (kiemelés tőlem).

c) Azon tény miatt, hogy a kartellnek csupán egyes résztvevői voltak vertikálisan integráltak, a belső eladásaik kizárása hátrányos megkülönböztetést jelent-e a vertikálisan nem integrált résztvevőkkel szemben?

72. Semmi sem akadályozza meg a Bizottságot abban, hogy a szankció tekintetében csökkentési szorzót alkalmazzon, ha azt az arányosság elvének tiszteletben tartása érdekében szükségesnek ítéli.

73. Ennek során azonban a Bizottság nem sérthet meg más általános elveket, így az egyenlő bánásmód elvét, amely megköveteli, hogy hasonló helyzeteket ne kezeljenek eltérő módon, és hogy az eltérő helyzeteket ne kezeljék egyenlő módon, kivéve ha az ilyen bánásmód objektíven igazolható.⁵¹ Márpedig a Bizottság, amikor a jelen ügyben arra hivatkozik, hogy a kartell valamennyi résztvevőjét ugyanúgy kezelte (kizárva a kötött eladásokat), akkor elfelejti azt, hogy a kartell négy résztvevője közül csak a Guardian nem volt vertikálisan integrált.

74. A szankció Bizottság általi csökkentése a kötött eladásoknak a bírságszámítás alapját képező forgalomból való kizárása révén tehát olyan hatással jár, hogy „indokolás nélkül előnyben [részesíti] a vertikálisan integrált társaságokat”⁵². Azok így „[elkerülhetnek], hogy a Bizottság a jogsértés tárgyát képező termékek piacán képviselt jelentőség[ükk]el arányos szankciót szabjon ki velük szemben”⁵³. A vertikálisan integrált társaságok ugyanis ilyen módon olyan szankcióban részesülnek, amelynek relatív értéke nem tükrözi a verseny torzítására irányuló képességüket, és ezáltal az e jogsértésből előny megszerzésére vonatkozó lehetőségüket.

75. Ez a fajta eljárás tehát hátrányos megkülönböztetést eredményez a vertikálisan nem integrált vállalkozások, a jelen esetben a Guardian kárára.

76. Pusztán észrevételként jelzem, hogy a Bírósághoz benyújtott iratokból kitűnik, hogy a Bizottság a Guardiannal szemben szabta ki a legsúlyosabb szankciót, noha az a legkisebb volt az EGT területén működő négy gyártó közül. Az európai síkűvegyártási kapacitásnak csak 13%-ával rendelkezett, jóval lemaradva a Saint-Gobain (25%), a Pilkington (24%) és a Glaverbel (20%) mögött.⁵⁴ A Guardian-csoport által elért világméretű forgalom 2004-ben 3,878 milliárd euró volt, míg a Saint-Gobain forgalma ennél nyolcszor nagyobb volt (32,02 milliárd euró), az Asahi/Glaverbel-é körülbelül háromszor akkora, míg a Pilkington forgalma a Guardianéval összehasonlítható összegű volt, amíg azt később a Nippon Sheet Glass meg nem szerezte.⁵⁵

77. Megjegyzem továbbá, hogy a belső eladások kizárása folytán a releváns piac világméretű nagysága 2,7 milliárd euróról 1,7 milliárd euróra csökkent, ami igen jelentős mértékben módosította az eladások szintjén a 2006. évi irányelv által meghatározott kritériumot, vagyis a kartellben érintett egyes vállalkozások relatív súlyát.

78. Végül nem érhető számomra, hogy – ahogy az a megtámadott ítélet 106. pontjából kitűnik – mennyiben lennének a vertikálisan integrált csoportok objektíve eltérő helyzetben a nem integrált vállalkozásokhoz képest, mivel a kartell csak független fogyasztókkal szemben alkalmazott árakra vonatkozott. Mennyiben releváns ugyanis a vállalkozások szerkezetének különbsége a bírság kiszámítása

51 — Lásd például: Akzo Nobel Chemicals és Akros Chemicals kontra Bizottság ítélet (C-550/07. P, EU:C:2010:512, 54. és 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

52 — Lásd: KNP BT kontra Bizottság ítélet (EU:C:2000:625, 62. pont).

53 — Ua.

54 — Lásd „Pilkington et l’industrie du verre plat 2006” [A Pilkington és a síkűve ágazat 2006-ban], 5. o., hivatkozás a vitatott határozat 36. lábjegyzetében.

55 — ? A kifogásközlésben az szerepelt, hogy a Guardian piaci részesedése 10–20% volt (15,7% volt a valódi érték, amennyiben a piac alapul vett világméretű nagysága 1,7 milliárd euró volt), de ez a piaci részesedés majdnem 25%-ra emelkedik a vitatott határozatban a kartell másik három résztvevője belső eladásainak kizárása miatt.

tekintetében? A kizárólagosan releváns tényezők valójában azok, amelyek a jogsértés súlyát és időtartamát (amit megerősít az 1/2003 rendelet szövegezése⁵⁶), illetve a kartell résztvevői érintett piacon képviselt relatív súlyát kívánják tükrözni, annak érdekében, hogy a szankció arányos és elrettentő jellegű legyen.

79. E tekintetben a Bizottság a tárgyaláson arra hivatkozott, hogy azon kötelezettsége, hogy mindig figyelembe kell vennie a kötött eladásokat a bírság kiszámításánál, a kartellben résztvevő vertikálisan integrált csoportokkal szemben kiszabott bírságok jelentős növekedését eredményezi. Elegendő azt megjegyezni, hogy a vertikálisan integrált csoportokkal szemben kiszabott bírságok növekedése az uniós jogalkotó azon döntéséből ered, hogy a bírságok kiszámítása céljából a forgalom fogalmát veszi figyelembe, nem pedig a működés eredményét vagy az előnyt.⁵⁷

80. A fentiekből az következik, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor nem ismerte el, hogy a Bizottság megsértette a vitatott határozat címzettjei közötti egyenlő bánásmódot. Ennélfogva a megítélt ítéletet hatályon kívül kell helyezni.

d) Hogyan orvosolható e hátrányos megkülönböztetés?

81. A Bíróság alapokmánya 61. cikkének első bekezdéséből következik, hogy a Törvényszék ítéletének hatályon kívül helyezése esetén a Bíróság az ügyet érdemben maga is eldöntheti, amennyiben a per állása megengedi, illetve azt határozathozatalra visszautalhatja a Törvényszékhez. Álláspontom szerint a per állása megengedi, hogy a Bíróság az ügyet maga döntse el.

82. A Guardian a vitatott határozat által érintett egyetlen nem integrált gyártó, vagyis az egyetlen olyan vállalkozás, amely a bírságok összegének a kötött eladások kizárásából fakadó csökkentéséből nem jutott olyan előnyhöz, amelyben e határozat többi címzettje részesült.

83. Természetesen már nem lehet a forgalomba belefoglalni a vitatott határozat többi címzettjének kötött eladásait, és megnövelni bírságuk összegét, mivel az utóbbiak nem nyújtottak be keresetet a vitatott határozattal szemben, és az így tekintetükben jogerőssé vált.⁵⁸

84. Még azt kell eldönteni, hogy a hátrányos megkülönböztetés kiküszöbölhető-e a Guardiannel szemben kiszabott bírság oly módon történő csökkentése révén, amely megfelel a többi vállalkozással szemben a kötött eladásaik kizárása révén elért átfogó csökkentésnek.

85. A Bíróság előtt tartott tárgyaláson a Bizottság kizárta ezt a lehetőséget, azzal a kettős indokkal, hogy ebben az esetben a bírságok nem azonos módon kerülne kiszámításra a kartell valamennyi résztvevője tekintetében, valamint hogy a Guardian számára a bírság többé nem lenne kellően elrettentő hatású, figyelemmel magatartása súlyára.

56 — ? A 23. cikk (3) bekezdése csak a következőket írja elő: „[a] bírság mértékének meghatározásakor tekintetbe kell venni mind a jogsértés súlyát, mind annak időtartamát”, azzal, hogy erre az összegre természetesen vonatkozik a jogsértésben részt vevő társaság előző üzleti évben elért teljes forgalma 10%-ának megfelelő felső határ alkalmazása (a rendelet 23. cikkének (2) bekezdése) (lásd e tekintetben a YKK és társai kontra Bizottság ügyre vonatkozó, (C-408/12. P, jelenleg folyamatban) 2014. február 12-én ismertetett indítványomat).

57 — ? Mindazonáltal a 2006. évi iránymutatás szerint a Bizottság eltérhet az ott rögzített szabályoktól, amennyiben ezt megfelelően megindokolja.

58 — ? Meg lehet jegyezni, hogy amennyiben a Bizottság a kötött eladásokat belefoglalta volna az eladások figyelembe vett értékébe, a bírságok teljes összege körülbelül 759,9 millió euró lett volna, ami a Saint-Gobain esetében különlegesen magas, 335,4 millió euró összegű bírságot jelentett volna. A Bizottság által a Törvényszék kérdéseire adott válaszból az tűnik ki, hogy a vitatott határozat elfogadásának időpontjában a többi résztvevővel szemben kiszabott bírságok teljes összegének emelése „aránytalan” lett volna, különösen a rövid időtartamú jogsértés vonatkozásában. E tekintetében érdemes megjegyezni, hogy a Bizottság 2008-ban a „járműipari-üveg”-kartell ügyben egy másik, 896 millió euró összegű bírságot szabott ki a Saint-Gobain-nel szemben. A Bizottság 2013. február 28-i határozatával egy számítási hiba miatt a Saint-Gobain bírságának összegét 880 millió euróra csökkentette, a Pilkingtonét pedig 357 millió euróra. Lásd még: Saint-Gobain Glass France és társai kontra Bizottság ítélet (T-56/09 és T-73/09, EU:T:2014:160).

86. Nem osztom a Bizottság véleményét. Éppen ellenkezőleg, a Törvényszék által a JFE Engineering kontra Bizottság ügyben hozott ítéletben⁵⁹ követett megoldást támogatom.

87. A Törvényszék ahelyett, hogy növelte volna az európai gyártókkal szemben kiszabott bírságokat, a japán gyártókkal szemben kiszabott bírságokat csökkentette, annak ellenére, hogy megállapította, hogy a Bizottság alábecsülte az európai gyártók jogsértésében való részvételének mértékét. A Törvényszék lemondott arról (az adott ügyben logikusabb) megoldásról, hogy növelje a jogtalanul előnyben részesített csoporttal szemben kiszabott bírságot, mivel a Bizottság e növelési lehetőségekre csak a tárgyaláson hivatkozott, és az érdekelteket nem hívta fel ezzel kapcsolatos észrevételeik megtételére. Ez *a fortiori* a jelen ügyben is lehetséges, amelyben a kartell Guardianon kívüli résztvevőivel szemben kiszabott bírság bármilyen módosítása lehetetlen.

88. Ezenfelül az, hogy már nem lehet kiküszöbölni az egyenlőtlen bánásmódot eredményező tényezőt, nem jelenti azt, hogy ne lehetne védelemben részesíteni az áldozat jogait.

89. Ennek megfelelően például egy közszolgálati ügyben, amikor valamely keresetet követően érvénytelenítenek egy versenyvizsgát, a sérelmet szenvedett jelentkezők jogait helyre kell állítani, anélkül azonban, hogy meg kellene kérdőjelezni a vizsga valamennyi eredményét, és meg kellene sérteni a sikeres pályázók jogos bizalmát.⁶⁰ Egy ilyen helyzetben a közszolgálati ügyekkel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat azt követeli meg a bíróságtól, hogy méltányos megoldást keressen, és a jelen ügy is hasonló választ igényel.

e) Közbenső következtetés

90. Ennek megfelelően a hátrányos megkülönböztetés kiegyenlítése érdekében úgy vélem, hogy a Bíróságnak azáltal kell kompenzálnia a kötött eladások kizárását, hogy az érintett piacon elért belső eladások arányában csökkenti a Guardiannal szemben kiszabott bírságot. E megoldás egyébként összhangban van a 2006. évi iránymutatással, mivel lehetővé teszi az érintett vállalkozás által az érintett piacon képviselt súly megfelelő megjelenítését, valamint már elfogadott a Törvényszék ítélkezési gyakorlatában.⁶¹

91. Mielőtt azonban továbbsmennénk, meg kell vizsgálnom a Guardian második jogalapját, amely (közvetve) az e csökkentéssel összefüggésben alkalmazandó helyes százalékos arányra vonatkozik.

92. A második jogalap a megtámadott ítélet 21. és 22. pontja ellen irányul, amelyekben a Törvényszék elfogadhatónak nyilvánította a 2012. február 10-i levelet.

93. A Guardian emlékeztet arra, hogy a Törvényszék előtti eljárásban a Bizottság ellenkérelmében nem nyilatkozott arról, hogy miként küszöbölhető ki az egyenlőtlen bánásmód a bírságok kiszámításánál. A Törvényszék a 2011. december 19-i és 2012. január 10-i kérdésében hívta fel a Bizottságot, hogy nyilatkozzon e kérdésben. A Bizottság 2012. január 23-i válaszában pusztán annyit közölt, hogy a közel 40%-kal csökkentett összegű bírság nem lenne kellően elrettentő hatású.

94. 2012. január 16-án a Guardian azt kérte a Törvényszéktől, hogy engedélyezze számára a bírság csökkentése érdekében előterjesztett érvelésének alátámasztását szolgáló egyes dokumentumok benyújtását. A Bizottság 2012. január 31-i levelében ellenezte ezt a kérelmet, azzal az indokkal, hogy a felajánlott bizonyítékok késedelmes előterjesztése sérti a védelemhez való jogot.

59 — ? EU:T:2004:221, 566–579. pont.

60 — ? Lásd például: Bizottság kontra Albani és társai ítélet (C-242/90. P, EU:C:1993:284, 13–17. pont).

61 — JFE Engineering kontra Bizottság ítélet, EU:T:2004:221 (lásd a jelen indítvány 86. és azt követő pontjait).

95. Miután a Törvényszék ezt engedélyezte számára, a Guardian 2012. február 8-án, a számára előírt határidőn belül új iratot terjesztett elő.

96. 2012. február 10-én, a 2013. február 13-i tárgyalás előtti utolsó munkanapon a Bizottság levelet intézett a Törvényszékhez, amelyben pontosította álláspontját a bírság esetleges csökkentését illetően. A Guardian szerint e levél az iratok között nem szereplő, új körülményeket tartalmazott.

97. Bár a Bizottság e levelet határidőn túl nyújtotta be, a Törvényszék a megtámadott ítélet 22. pontjában elfogadhatónak nyilvánította azt, figyelemmel egyrészt „tartalmára”, másrészt pedig „arra a tényre, hogy azt a Bizottság megküldte a [fellebbezőknek], akik ennél fogva a tárgyalás során észrevételeket tehettek e levélre nézve”.

98. A Bizottság szerint a második jogalap nem megalapozott, mivel semmi sem tiltja, hogy a Törvényszék – a Törvényszék hivatalvezetőjének szóló szolgálati utasítások 11. cikke (2) bekezdésével összhangban – elfogadjon egy késedelmes választ.⁶² Ezenkívül korlátlan felülvizsgálati jogköre folytán a Törvényszék figyelembe veheti a késedelmesen előterjesztett ténybeli körülményeket, feltéve hogy tiszteletben tartja a kontradiktórius eljárás elvét. Ez a jelen ügyben biztosított volt, mivel a Guardiannek volt lehetősége arra a tárgyaláson, hogy válaszoljon a 2012. február 10-i levél tartalmára. Az a tény, hogy úgy döntött, hogy ezt nem teszi, nem változtat semmin.

99. A Bizottság ehhez hozzáteszi, hogy 2012. február 10-i levelének a Guardian és a Törvényszék részére való megküldésével arra törekedett, hogy a lehető leghamarabb írásbeli választ adjon a Guardian 2012. február 8-i levelére, és így megelégedhetett azzal, hogy észrevételeit a tárgyalás során ismertesse.

100. Álláspontom szerint a Törvényszék nem fogadhatta el a szóban forgó levelet oly módon, hogy egy határidőn túl benyújtott irat elfogadhatóságát annak tartalmától tette függővé. Ennek oka egyszerű: eljárási szabályzata, illetve a hivatalvezetőjének szóló szolgálati utasítások (különösen a 11. cikk) pontosan meghatározzák azokat a feltételeket, amelyek mellett a bizonyítékok, vagy a bizonyítékok felajánlásai előterjeszthetők. Ezenfelül, ami azon levél tartalmát illeti, amelyre a megtámadott ítélet 22. cikke hivatkozik, a Törvényszék semmilyen olyan indokolást nem nyújt, amely magyarázatot adna arra, hogy milyen indokok igazolják a tárgyalás előestéjén az eljárási szabályzat megsértésével benyújtott bizonyítékok elfogadhatóságát.

101. Ugyanis, bár a Bizottság megjegyzi, hogy a Törvényszék elnöke kivételesen meghosszabbíthat egy határidőt, elegendő arra rámutatni, hogy a jelen ügyben a Bizottság már részesült a határidő meghosszabbításában,⁶³ és nem kért további hosszabbítást, így tehát nem tudta igazolni a szóban forgó irat késedelmes benyújtását.⁶⁴ A Törvényszék hivatalvezetőjének szóló szolgálati utasítások 11. cikke (3) bekezdésének második albekezdése szerint a határidők meghosszabbítására irányuló kérelmeket kellően indokolni kell, azokat megfelelő időben kell benyújtani, és a határidő csak kivételes indokok esetén hosszabbítható meg egynél többször.⁶⁵ Ennél fogva az az érv, amely szerint „hallgatólagosan” engedélyezhető volt a második határidő-hosszabbítás, nem fogadható el.

62 — ? Lásd: Vega Rodríguez kontra Bizottság ítélet (T-285/02 és T-395/02, EU:T:2004:324, 24. pont).

63 — ? A 2012. január 6-i levélben a Törvényszék egyébként megjegyzte, hogy „[i]n principle, no further extension of this time-limit will be granted”.

64 — ? A Törvényszék hivatalvezetőjének szóló szolgálati utasítások 11. cikkének (3) bekezdése szerint a határidők meghosszabbítására irányuló kérelmeket kellően indokolni kell, és azokat megfelelő időben kell benyújtani.

65 — Egyébként az utasítások 11. cikkének (2) bekezdése szerint (amelyre a Bizottság hivatkozni próbál): „Azok az eljárási iratok, amelyek a benyújtásukra megállapított határidő lejártá után érkeznek be a Hivatalba, csak az elnök engedélyével fogadhatók el.” (kiemelés tőlem).

102. A Bizottságnak tudnia kellett, hogy nem egészítheti ki az iratokat: i. egy a Guardian által már az eljárás négy évvel korábbi kezdetekor hivatkozott évrre válaszoló tényeket és adatokat tartalmazó dokumentummal; ii. a tárgyalás előestéjének utolsó pillanatában;⁶⁶ iii. határidőn túl, vagyis késedelmesen; iv. anélkül, hogy konzultált volna a Törvényszékkel ezen eljárás jogszerűségét illetően, vagyis annak engedélye nélkül; v. anélkül, hogy igazolta volna 2012. január 23-i válasza kiegészítésének késedelmét. Az az érv, amely szerint a Bizottság a Törvényszéknek való megküldést követően átadta e levelet a Guardiannek, semmit sem változtat a fentieken.

103. Úgy vélem tehát, hogy a Bizottság levele elfogadhatatlan volt, valamint hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor elfogadta azt. A Bíróságnak tehát e levelet ki kell zárnia az iratok közül, és annak tartalmát nem veheti figyelembe.

104. Amint arra a Guardian rámutat, a Bizottság a 2,7 milliárd euró nagyságú piacból egymilliárd euró összegű eladásnak megfelelő összeget kötött eladásként kizárt. Ez a számadat a vitatott határozatban megállapított síküvegeladások összesített értékének – vagyis az 1,7 milliárd eurónak – a kifogásközlésben megállapított összesített összegből – vagyis 2,7 milliárd euróból⁶⁷ – levont összegéből következik (a vitatott határozat (41) preambulumbekzdése), és így az eredetileg megállapított piac összesített eladásainak a 37%-át teszi ki.

105. Következésképpen a 37%-os csökkenést követően a Guardiannel szemben kiszabott bírság összegét 148 000 000 euró helyett 93 240 000 euróban kell megállapítani.

B – A harmadik jogalapról

106. A Guardian lényegében arra hivatkozik, hogy a jelen ügyben a Törvényszék előtti eljárás időtartama sérti az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 47. cikkében előírt tisztességes, ésszerű időn belüli eljáráshoz való alapvető jogát.

107. A Bizottság, miután úgy ítélte meg, hogy e jogalap elfogadhatatlan, a tárgyaláson visszavonta elfogadhatatlansági kifogásait, figyelemmel a Gascogne és társai ügyekben hozott ítéletekre.⁶⁸ A Bizottság érdemében vitatja a Guardian érvelését. Vitatja, hogy a jelen ügy sürgős lett volna a Guardian számára, valamint azt az érvet, amely szerint a Törvényszék késedelme kárt okozhatott számára, mivel a keresetét az utóbbi elutasította. A Bizottság úgy véli, hogy a jelen ügyben a bírság Bíróság általi bármilyen csökkentése csakis szimbolikus vagy rendkívül korlátozott lehet.

66 — Egyetértek a Guardiannel azon állítás kapcsán, hogy a fegyveregyenlőség elvének és a kontradiktórius eljárás elvének tiszteletben tartása azt követeli meg, hogy a tárgyalás főszabály szerint az iratokban szereplő, írásban megvitatható elemekre korlátozódjon. A tárgyaláson való meghallgatás pusztán lehetősége a késedelmesen benyújtott iratok tárgyában nem teszi lehetővé a védelemhez való jog tiszteletben tartását (lásd: AstraZeneca kontra Bizottság ítélet, T-321/05., EU:T:2010:266, 27. pont).

67 — Lásd a megtámadott ítélet 100. pontját.

68 — ? Gascogne Sack Deutschland kontra Bizottság ítélet (C-40/12. P, EU:C:2013:768), Kendrion kontra Bizottság ítélet (C-50/12. P, EU:C:2013:771), valamint Groupe Gascogne kontra Bizottság ítélet (C-58/12. P, EU:C:2013:770), a továbbiakban: Gascogne és társai ügyek.

1. Elemzés

a) Bevezetés

108. Mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy a Charta 47. cikkének második bekezdése akként rendelkezik, hogy „[m]indenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja”. Amint azt a Bíróság több ízben megállapította, „e cikk a hatékony bírói jogvédelem elvére vonatkozik”⁶⁹. Ezen az alapon e jog – amelynek fennállása a Charta hatálybalépésével került kimondásra –, uniós jogi alapelvként alkalmazható a Bizottság határozata elleni bírósági keresetek keretében.⁷⁰

109. Amint arra ugyanis az EJEB emlékeztetett, „[az EJEE] 6. cikke [(1) bekezdésének] értelmében az ügyeket »ésszerű határidőn belül« kell megtárgyalni; az Egyezmény ezáltal annak fontosságát hangsúlyozza, hogy az igazságszolgáltatásra ne annak hatékonyságát és hitelességét veszélyeztető késedelemmel kerüljön sor” (kiemelés tőlem).⁷¹

110. Álláspontom szerint a jelen ügyszámhoz hasonló ügyben az ésszerű határidő elve Törvényszék általi megsértésének megfelelő orvoslást – pergazdaságossági okokból, illetve az azonnali és hatékony jogorvoslat biztosítása érdekében – a bíróság csökkentése jelenti, nem pedig az, ha a felekre hagyjuk, hogy az előtt a Törvényszék előtt indítsanak kártérítés iránti eljárást, amellyel szemben eleve megállapítást nyert, hogy elmulasztotta az említett elv tiszteletben tartását, mivel nem volt képes ésszerű határidőn belül határozatot hozni.

111. Ugyanis ellentmondásos, hogy egy bírósági eljárás túlzott időtartama csak úgy orvosolható, hogy az érintett köteles másik keresetet indítani, ami szükségképpen (mind a felek, mind a társadalom számára) új költségekkel, illetve hosszú határidőkkel jár.

112. Léger főtanácsnok emellett a Baustahlgewebe kontra Bizottság ügyben ismertetett indítványának⁷² 67. pontjában a következőket is megjegyezte: „[e]bben az esetben is, anélkül hogy előzetesen megállapítanám, hogy a Törvényszék ítélethozatalának időtartama ésszerűtlen volt-e, illetve a jelen ügyben a Törvényszéket felelősség terheli-e, nem lehet ugyanarra a bírósági szervezetre bízni, hogy saját magatartása felróható vagy jogellenes jellegéről határozzon. Nem kétséges, hogy ez sérti [helyesen: sértené] az Egyezmény 6. cikkének (1) bekezdésében szereplő pártatlan bíróság elvét. E jogsértés álláspontom szerint nehezen kerülhető el azáltal, hogy az ügyet más tanács elé utalják, mivel – amennyiben elfogadjuk a strasbourgi bíróság megközelítését – az adott bíróság összetételének módosítása semmiképpen sem elegendő ahhoz, hogy kiküszöbölje a pártosság azon látszatát, amely abból fakad, hogy e bíróság saját maga felett mond ítéletet [...]”

113. Ugyanez volt Kokott főtanácsnok álláspontja a Solvay kontra Bizottság ügyekre vonatkozó indítványában.⁷³

69 — Lásd többek között a Der Grüne Punkt Duales System Deutschland kontra Bizottság ítélet (C-385/07. P, EU:C:2009:456, 179. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, a továbbiakban: Der Grüne Punkt ítélet). A Bíróság számos alkalommal kimondta, hogy az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE) 6. cikkéből következő, tisztességes eljáráshoz való jog olyan alapvető jogot jelent, amelyet az Európai Unió az EU 6. cikk (2) bekezdése értelmében általános jogelvként tiszteletben tart (lásd különösen: Legris Industries kontra Bizottság ítélet, C-289/11. P, EU:C:2012:270, 36. pont).

70 — Lásd különösen: Der Grüne Punkt ítélet (EU:C:2009:456, 178. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Lásd például az EJEB Erkner és Hofauer kontra Ausztria ítéletet (9616/81, 66. §, 1987. április 23.).

71 — Lásd az EJEB H. kontra Franciaország ítéletet, 1989. október 24., A. sorozat, 162., 58. §.

72 — Indítvány, C-185/95. P, EU:C:1998:37.

73 — A Solvay kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítvány (C-109/10. P, EU:C:2011:256, 325–332. pont), valamint a Solvay kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítvány (C-110/10. P, EU:C:2011:257, 166–173. pont).

114. A Bíróság továbbá ezt a megközelítést követte a Baustahlgewebe kontra Bizottság ítéletben.⁷⁴ Kokott főtanácsnok szerint e megközelítés eleget tesz „[a] versenyjog hatékony érvényesítésének [...], ha megállapítják a jogsértést és az annak az érintett vállalkozás általi megszüntetésére vonatkozó kötelezettséget. [...] Más piaci szereplőkkel szemben az eredetileg a Bizottság, illetve a Törvényszék által megállapított bírság visszatartó ereje érvényesül. [E megközelítés nem vonja kétségbe ennek tetterányosságát, és] csupán azon összegnek az eredeti bírságba való beszámítását eredményezi, amely megfelelő kártérítésnek minősül a túl hosszú eljárásért” (332. pont).

115. A főtanácsnok hozzáteszi, hogy „[a] pergazdaságosság és az érintett vállalkozás számára biztosítandó közvetlen és hatékony jogorvoslat szükséglete értelmében a Bíróságnak, ahol lehetséges – tehát bírságkiszabással járó ügyekben –, továbbra is a Baustahlgewebe [kontra Bizottság] ügyben alkalmazott megoldási módot kellene követnie” (331. pont).

116. Egyébként egyes nemzeti jogokban az a tény, ha a bíróság megállapítja, hogy ésszerűtlenül hosszú ideig tartott valamely büntetőeljárás,⁷⁵ közvetlen hatással van a büntetésre.

117. Ugyanakkor egy újabb, nagytanácsban hozott ítéletben (Groupe Gascogne kontra Bizottság ítélet, EU:C:2013:770) a Bíróság egyértelműen más megoldást választott: kizárva az ésszerű időn belüli határozathozatal elvének megsértése miatti szankció iránti kérelem előterjesztésének lehetőségét a fellebbezésben (84. pont), a Charta 47. cikkére hivatkozva, és nem utalva az EJEE 6. cikkének (1) bekezdésére, azt mondta ki, hogy amennyiben valamely uniós bíróság megsérti ezt az elvet, az csak a szerződésen kívüli felelősséggel kapcsolatos ügyekben indított keresetek tekintetében hatáskörrel rendelkező Törvényszék előtt indított kártérítés iránti keresettel orvosolható (83. pont).

118. A Bíróság kétségtelenül ugyanilyen módon határozott a Der Grüne Punkt ítéletben (EU:C:2009:456), de ebben az ügyben, noha a Bizottság megállapította az erőfölénnyel való visszaélést, semmilyen bírságot nem szabott ki, amely helyzet nem állt fenn a Gascogne és társai ügyek esetében.

119. Úgy vélem, hogy úgy kell tekinteni, hogy a Groupe Gascogne kontra Bizottság ítélettel (EU:C:2013:770) a Bíróság egyértelműen felhagyott azzal a megközelítéssel, amely a bírságnak az ésszerű időn belüli határozathozatal elvének megsértése miatti csökkentéséből állt. Úgy vélem, hogy a jelen ügyben erre támaszkodva kell érvelnem, kiemelve a Groupe Gascogne kontra Bizottság ítélet néhány másik olyan elemét, amelyek szintén okfejtésem alapjául szolgálnak.

120. Először, a Bíróság kimondta, hogy az eljárás elhúzódásának a jogvita kimenetelére gyakorolt hatása hiányában az ésszerű időn belüli határozathozatal elmulasztása fellebbezés keretében nem vezethet a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezéséhez. Mivel az érintett társaságok nem mutattak be a Bíróságnak egyetlen olyan ténykörményt sem, amelyből az derülne ki, hogy az ésszerű időn belüli határozathozatal Törvényszék általi elmulasztása hatással lett volna az utóbbi előtt folyamatban lévő jogvita kimenetelére, a Bíróság elutasította a társaságok által a Törvényszék ítéleteinek megsemmisítése iránt előterjesztett fellebbezéseket.

121. Másodszor, amint azt már előzőleg kifejtette, a Bíróság a Törvényszéket nevezi meg az egyetlen olyan bírósággént, amely hatáskörrel rendelkezik az ésszerű időn belüli határozathozatal elvének megsértésére vonatkozó határozathozatalra. Ez a szabály immár minden kétséget kizár: „az ésszerű időn belüli határozathozatal Törvényszék általi elmulasztásából eredő kár megtérítése iránti kérelmet nem lehet fellebbezés formájában közvetlenül a Bíróság elé terjeszteni, hanem azt magához a Törvényszékhez kell benyújtani” (a Groupe Gascogne kontra Bizottság ítélet, EU:C:2013:770, 84. pont). A Bíróság azon kritériumok részletezésével folytatja, amelyek lehetővé teszik annak értékelését, hogy a

74 — EU:C:1998:608.

75 — Ami azt a kérdést illeti, hogy milyen időtartam tekinthető „ésszerűnek” (az EJEE 6. cikke és az EJEB ítélkezési gyakorlata alapján), lásd többek között a Raad van State (Hollandia) mellett működő Widdershoven főtanácsnok 2013. október 23-án ismertetett indítványát, amely a következő weboldalon érhető el: <http://uitspraken.rechtspraak.nl/inziendocument?id=ECLI:NL:RVS:2013:1586>.

Törvényszék tiszteletben tartotta-e az ésszerű időn belüli határozathozatal elvét (85–87. pont), és a 88. pontban arra a következtetésre jut, hogy „[u]gyancsak a Törvényszék feladata, hogy az erre vonatkozóan nyújtott bizonyítékok vizsgálata révén értékelje mind a hivatkozott kár mértékét, mind pedig a kár és az ítélethozatal jogvita tárgyát képező túlzott időtartama közötti okozati összefüggést” (kiemelés tőlem). Az „ugyancsak” kötőszó használata azt jelenti, hogy az előző pontokban felsorolt kritériumok értékelése ugyanannak a bíróságnak a hatáskörébe tartozik, mint amelyet a Bíróság érvelése elején és végén megnevez, vagyis a Törvényszéknek. A Groupe Gascogne kontra Bizottság ítélet (EU:C:2013:770) ezen olvasata arra késztet, hogy a Guardian harmadik jogalapját elfogadhatatlannak nyilvánítsam. Mindazonáltal ezen ítéletet másképpen is lehet értelmezni, mivel a Bíróság ebben az ítéletben némiképp valóban ellentmondásosan maga állapítja meg, hogy a Törvényszék megsértette-e az említett elvet, vagy sem, az uniós jog kellően súlyos megsértésének minősítve az elv Törvényszék általi megsértését. E következtetés levonása érdekében megállapította, hogy sem az ügy bonyolultsága, sem a felek magatartása, sem pedig eljárási nehézségek felmerülése nem indokolhatta a Törvényszék előtti eljárás hosszát.

122. A Bíróság által az ésszerű időn belüli határozathozatal elvének megsértésével kapcsolatosan a Groupe Gascogne kontra Bizottság ítéletben (EU:C:2013:770) kifejtett érvelés összességében tehát, úgy tűnik, azt foglalja magában, hogy az Európai Unió szerződésen kívüli felelősségének megállapításához szükséges három feltétel közül – vagyis a magánszemélyek védelmét célzó uniós jogszabály fennállása (ilyen az ésszerű időn belüli határozathozatal elve), e szabály kellően súlyos megsértése, és az okozati összefüggés a jogsértés és a kár között – a Törvényszéknek csak az utóbbit kell vizsgálnia, beleértve a kár értékelését is.

123. Amennyiben a Bíróság elutasítja a Groupe Gascogne kontra Bizottság ítélet (EU:C:2013:770) első értelmezését – ami a harmadik jogalap elfogadhatatlanságát vonná maga után –, és a Groupe Gascogne kontra Bizottság ügyben alkalmazott módszerét ülteti át a jelen ügyre, neki kell majd határoznia arról, hogy a Törvényszék megsértette-e az ésszerű időn belüli határozathozatal elvét.

b) A jelen ügy

124. E kérdés jelen ügyben történő vizsgálata érdekében a fent hivatkozott Baustahlgewebe kontra Bizottság ítéletre (EU:C:1998:608), illetve a Gascogne és társai ügyekben hozott ítéletekre támaszkodom, amelyekben a Bíróság az ésszerű időn belüli határozathozatal elvének megsértését állapította meg.

125. A fent hivatkozott Baustahlgewebe kontra Bizottság ítéletben (EU:C:1998:608, 29. pont) rögzítette a Bíróság azokat a szempontokat, amelyek alapján értékelni kell az eljárás összesített időtartamát, és különösen az indokolás nélkül maradt inaktív időszakokat, vagyis a felperes szempontjából képviselt „valódi tétet”, az ügy bonyolultságát, valamint a felperes olyan magatartását, amely hozzájárulhatott a késedelemhez.

126. Ebben az ügyben a Törvényszék előtt folyt eljárás teljes időtartama 5 év és 6 hónap volt. A Bíróság két, szerinte magyarázat nélküli és indokolatlan inaktív időszakot emelt ki, vagyis azt a két évet és nyolc hónapot, amely az írásbeli szakasz végét, és a szóbeli szakasz megnyitását elválasztotta egymástól, valamint azt a 22 hónapot, amely a szóbeli szakasz lezárása, és a Törvényszék ítéletének meghozatala között telt el (45. és 46. pont).

127. A Gascogne és társai ügyek esetében a Törvényszék előtt folytatott eljárás tartama összesen 5 év és 9 hónap volt, és a Bíróság úgy ítélte meg, hogy ez „nem [volt] igazolható a [...] jogvita alapját képező ügy egyetlen sajátos körülményével sem” (91. pont).

128. A Bíróság szerint „legyen szó akár az ügy bonyolultságáról, a felek magatartásáról vagy akár eljárási nehézségek felmerüléséről” (92. pont), semmi sem igazolja, hogy miért telt el 3 év és 10 hónap az írásbeli szakasz lezárása és a szóbeli szakasz megnyitása között.

129. Ha ezeket a szempontokat a jelen ügyre alkalmazom, az alábbi megállapítások alapján szükségképpen ugyanerre a következtetésre jutok.

130. Mindenekelőtt a közel 4 év és 7 hónapos időtartamból több mint három év és öt hónap⁷⁶ telt el az írásbeli szakasz lezárása és a Törvényszéknek a szóbeli szakasz megnyitására vonatkozó határozata között, amely alatt semmilyen más eljárási cselekmény nem történt, és amelynek semmilyen látható oka nem volt.⁷⁷ Ez az időszak nem magyarázható az ügy körülményeivel, legyen szó akár az ügy bonyolultságáról, a Guardian magatartásáról vagy akár eljárási nehézségek felmerüléséről.

i) Az ügy bonyolultságáról

131. A jelen ügy nem minősíthető bonyolultnak, mivel a Guardian érvei olyan feljegyzéseken alapulnak, amelyek egy kicsit több mint egy év és egy hónap időtartamú kartell résztvevői közötti egyes kapcsolatokra vonatkoznak.⁷⁸ E dokumentumok mindegyikét angolul, az eljárás nyelvén szerkesztették.⁷⁹

132. Annak ellenére, hogy a Bíróság a Baustahlgewebe kontra Bizottság ítéletben (EU:C:1998:608) azt állapította meg, hogy az eljárás „viszonylag terjedelmes dokumentumok alapos tanulmányozását igényelte”, ez nem volt elegendő ahhoz, hogy a Bíróság úgy tekintse, hogy az ügy kellően bonyolult ahhoz, hogy az igazolja az eljárás hosszát.

133. A Gascogne és társai ügyek esetében a bizottsági határozatot 25 címzethez intézték (és majdnem ugyanennyi érintett társaság volt), amelyek közül 15 nyújtott be megsemmisítés iránti keresetet a Törvényszékhez. A jelen ügyben a vitatott határozatnak csak kilenc címzettje volt (és négy érintett társaság, Guardian, az Asahi/Glaverbel, a Pilkington és a Saint-Gobain), amelyek közül csak a Guardian indított keresetet a Törvényszék előtt.⁸⁰

76 — Az, hogy a tanács elnökét, Moavero Milanest 2011. november 25-i hatállyal Kanninen bíró váltotta fel, irreleváns körülmény, mivel egyrészt erre az írásbeli eljárás lezárása után több mint 3 évvel és 4 hónappal került sor, másrészt pedig – amint azt Kokott főtanácsnok megjegyezte a Solvay kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványában (EU:C:2011:256, 343. pont), „[m]agától értetődik, hogy a Törvényszék belső szervezetének olyan problémái, mint például a bírói kinevezések megújítása vagy a bírók akadályoztatása, nem járhatnak hátrányos következményekkel a jogalanyokra nézve”. Lásd ugyanebben az értelemben: Solvay kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa (EU:C:2011:257, 184. pont).

77 — A Guardian lényegében arra hivatkozik, hogy az írásbeli szakasz lezárása és a szóbeli szakasz megnyitásáról szóló határozat között eltelt három év és öt hónapos időtartam nehezen egyeztethető össze azzal, hogy a Törvényszék semmilyen különös erőfeszítést nem tett a tények és bizonyítékok megvizsgálása érdekében, amit a szóban forgó ténybeli körülményekkel kapcsolatos írásbeli kérdések hiánya mutat. Ehhez hozzáteszem, hogy az említett időtartam szembeállítható azzal a móddal is, ahogy a Törvényszék a kötött eladások kérdését kezelte, amely a Guardian első jogalapjának tárgya, és amely esetében a Törvényszék nem elemezte, sőt, nem is említette a Bíróság e kérdéssel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatát (a KNP BT kontra Bizottság ítélet, EU:C:2000:625), amelytől a megtámadott ítéletben eltért – annak ellenére, hogy arra a Guardian hivatkozott.

78 — A Guardian szerint érvei olyan feljegyzéseken alapulnak, amelyek tárgya csak „három kapcsolatfelvétel a versenytársakkal, két vállalati nyilatkozat, és két vagy három találkozó”.

79 — A jelen ügyben a Törvényszéknek csak korlátozott számú mellékletet kellett megvizsgálnia, elsődlegesen a versenytársak között három kapcsolatfelvételtől szóló feljegyzéseket (összesen 17 oldal), valamint két vállalati nyilatkozat rövid kivonatát. Valamennyi dokumentumot az eljárás nyelvén szerkesztették (angolul, vagyis a szlovákkal vagy a máltáival ellentétben – hogy csak néhány példát idézzek – egy szinte mindenki által ismert nyelven).

80 — Ebből következően a Törvényszéknek nem kellett figyelembe vennie azokat az „összefüggő” kérdéseket, amelyek a párhuzamos keresetek esetében merülhetnek fel, és amelyek hatással lehetnek az eljárás tartamára is (lásd például: Imperial Chemical Industries kontra Bizottság ítélet, T-214/06, EU:T:2012:275, 314. pont).

134. A Baustahlgewebe kontra Bizottság ügyben egy tizennégy gyártónak címzett határozatról volt szó (amelyek közül 11 terjesztett elő keresetet, három különböző nyelven), amely alapján beadványváltás két teljes körére került sor.⁸¹ A Törvényszék ennek ellenére kilenc hónappal korábban szervezett tárgyalást ebben az ügyben, mint a jelen ügyben!

135. Ezenkívül a Guardian által hivatkozott jogalapok nem képviselnek különösen magas fokú nehézséget. A Guardian a megtámadott határozat részleges megsemmisítése iránti kereseti kérelme alátámasztására egyetlen jogalapra hivatkozott, amely a kartellben való részvétele időtartamával, valamint a kartell földrajzi kiterjedésével kapcsolatos ténybeli hibára vonatkozott. A bírság összegének csökkentése iránti kereseti kérelme csupán három jogalapon alapult. Az első a részleges megsemmisítésre irányuló jogalap következményeinek levonására irányult. A másodikkal a Guardian a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének és az indokolási kötelezettségnek a megsértésére hivatkozott. A harmadik jogalap a Guardian által a kartellben játszott szereppel kapcsolatos értékelési hibán alapult.

ii) Az eljárási nehézségekről

136. A Gascogne és társai ügyek esetéhez hasonlóan a jelen ügyben folyt eljárást sem szakította meg vagy késleltette a Törvényszék által elfogadott semmilyen pervezető intézkedés.

iii) A Guardian szempontjából fennálló valós térről, és az eljárás során tanúsított magatartásáról

137. Az ügy nagy jelentőségű volt a Guardian számára. Bírságának 148 millió eurós összege ugyanis (szemben a Groupe Gascogne kontra Bizottság ítélet [EU:C:2013:770] alapját képező ügyben szereplő 9,9 millió euróval) összesített forgalmának 4%-át jelentette. Ezenkívül a Guardian semmilyen módon nem akadályozta vagy késleltette a bírósági eljárását. Keresetlevele csak 49 oldalas volt, és a Guardian lemondott az írásbeli beadványváltás második köréről (ami versenyjogi ügyekben ritka).⁸²

138. Ezenkívül a Guardian három alkalommal emlékeztette a Törvényszéket arra, hogy még nem tűzött ki tárgyalási időpontot, minden alkalommal hangsúlyozva, hogy az írásbeli szakasz lezárása óta jelentős idő telt el,⁸³ és írásban jelezte, hogy a szóbeli szakasz különös módon a tárgyalást követő négy hónapon át nyitva maradt, a Törvényszék által a felekhez intézett bármilyen felhívás nélkül.

139. Végül, a Törvényszék semmilyen írásbeli kérdést nem intézett a felekhez, amely meghosszabbíthatna volna a szóbeli szakasz megnyitásának időtartamát, és pusztán egyetlen a tényállással kapcsolatos kérdést tett fel a tárgyaláson. Egyebekben úgy tűnik, hogy a Törvényszék semmilyen kezdeményezést nem tett az eljárás meggyorsítása érdekében a három év és öt hónapos, láthatóan passzív időszak során. A fentiek alapján megállapítom, hogy a jelen ügyben a Törvényszék előtt folyt eljárás sértette a Charta 47. cikkének második bekezdését, amennyiben nem tartotta be az ésszerű időn belüli határozathozatal követelményeit, ami a magánszemélyek számára jogokat keletkeztető valamely jogszabály kellően súlyos megsértésének minősül.⁸⁴

81 — EU:C:1998:608 (35. és 47. pont).

82 — Lásd: Kokott főtanácsnok Solvay kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa (EU:C:2011:256, 340. pont). Lásd ugyanebben az értelemben: Solvay kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványa (EU:C:2011:257, 181. pont).

83 — Ennek érdekében a Guardian még egy hivatalos soron kívüli elbírálás iránti kérelmet is előterjesztett a Törvényszék elnökéhez.

84 — Bergaderm és Goupil kontra Bizottság ítélet (C-352/98. P, EU:C:2000:361, 42. pont).

140. Amint az a Groupe Gascogne kontra Bizottság ítéletből (EU:C:2013:770) kitűnik, és amennyiben a Guardian úgy véli, hogy a fellebbezésében hivatkozott pénzügyi nehézségei okozati összefüggésben állnak azzal, hogy a Törvényszék nem tartotta tiszteletben az ésszerű időn belüli határozathozatal elvét,⁸⁵ akkor erre a Törvényszék előtt az EK 235. cikk és az EK 288. cikk második bekezdése (jelenleg EUMSZ 268. cikk, valamint az EUMSZ 340. cikk második bekezdése) alapján benyújtott keresetében hivatkozhat.⁸⁶

141. E tekintetben a Bíróság hivatkozott ítélezési gyakorlatából az tűnik ki, hogy „a Törvényszék feladata, hogy az erre vonatkozóan nyújtott bizonyítékok vizsgálata révén értékelje mind a hivatkozott kár mértékét, mind pedig a kár és az ítélelhozatal jogvita tárgyát képező túlzott időtartama közötti okozati összefüggést” (ezen ítélet 88. pontja).

142. Ennek alapján „az arra alapított kártérítési kereset esetében, hogy a Törvényszék megsértette a Charta 47. cikke második bekezdését, amennyiben nem tartotta tiszteletben az ésszerű időn belüli határozathozatallal kapcsolatos követelményeket, az EUMSZ 340. cikk második bekezdésének értelmében a Törvényszék feladata, hogy figyelembe vegye a hasonló jogsértésekre alapított keresetek elbírálása tekintetében a tagállamok jogában alkalmazandó általános jogelveket. Ezzel összefüggésben különösen azt kell vizsgálnia, hogy a vagyoni kár létezésén felül azonosítható-e olyan nem vagyoni kár, amely az eljárás időtartamának elhúzódása által érintett félt érte, és amely adott esetben megfelelő kártérítést alapol meg” (az említett ítélet 89. pontja).

143. Végül, „[e]nnél fogva az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdésének értelmében az ilyen kártérítési keresetek elbírálására hatáskörrel rendelkező Törvényszék feladata, hogy a kifogásolt időtartamú eljárás alapjául szolgáló jogvitában eljárótól eltérő összetételű tanácsban a [Groupe Gascogne kontra Bizottság ügyben hozott] ítélet 85–89. pontjában meghatározott szempontok alapján határozatot hozzon” (90. pont).

IV – A költségekről

144. A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése szerint, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről. A szabályzat 138. cikkének (3) bekezdése szerint, amelynek a fellebbezési eljárásában való alkalmazhatóságát a 184. cikk (1) bekezdése írja elő, részleges pernyerteség esetén mindegyik fél maga viseli saját költségeit.

145. Ami a jelen fellebbezést illeti, figyelemmel arra, hogy a Bizottság pervesztes lett, őt kell kötelezni a Guardian költségeinek viselésére. Ezzel szemben, mivel az elsőfokú eljárásban a Guardian és a Bizottság is részlegesen pervesztes lett, úgy kell határozni, hogy mindegyikük maga viselje az eljárás e szakaszában felmerült költségeit.

85 — A Guardian a következőkből eredő kárra hivatkozik: a) a 111 millió euró mértékű bírság ideiglenes megfizetéséből következő elmaradt haszon és b) a többlet tekintetében a bankgarancia alapításának költsége (havi 30 000 euró), és azt kéri, hogy a Bíróság jelentősen csökkentse a bírság összegét annak érdekében, hogy kompenzálja az ésszerű határidő megsértését; amit a Guardian a bírság összegének 25%-ára becsüli, az első jogalap szerinti minden esetleges csökkentést megelőzően.

86 — Lásd a Groupe Gascogne kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványt (C-58/12. P, EU:C:2013:360, 148. pont). Egyetértek Sharpston főtanácsnokkal, aki indítványának 149. pontjában az Uniónak az alapokmány 46. cikke értelmében szerződésen kívüli felelőssége „alapjául szolgáló esemény” kapcsán rámutat, hogy annak a Törvényszék előtti indokolatlan késedelem Bíróság általi megállapításának kell lennie. Következésképpen az ilyen kártérítési kereset benyújtására fennálló öt éves elévülési időt a Bíróság ítéletének időpontjától kell számítani.

V – Véggövetkeztetések

146. A fenti megfontolásokra tekintettel indítványozom, hogy a Bíróság az alábbiak szerint határozzon:

- állapítsa meg, hogy a Guardian és Guardian Europe kontra Bizottság ítéletében (T-82/08, EU:T:2012:494) a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amennyiben elfogadhatónak nyilvánította az Európai Bizottság 2012. február 10-i levelét, noha azt a Bizottság határidőn túl nyújtotta be; ezt a levelet nyilvánítsa elfogadhatatlannak, és zárja ki az iratok közül;
- helyezze hatályon kívül a hivatkozott ítéletet, mivel az azáltal, hogy helyben hagyta az Európai Bizottság azon határozatát, amely a kötött eladásokat kizárta a határozat többi címzettjével szemben kiszabott bírság számításából, hátrányos megkülönböztetést hozott létre a fellebbezőkkel szemben, és ezáltal a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot;
- következésképpen csökkentse 37%-kal a Guardiannel szemben kiszabott bírság összegét, és 148 000 000 euró helyett 93 240 000 euróban állapítsa meg azt;
- állapítsa meg, hogy a Törvényszék nem ésszerű határidőn belül hozott határozatot;
- kötelezze az összes felet arra, hogy maga viselje az elsőfokú eljárással összefüggő költségeit, valamint a Bizottságot arra, hogy viselje a jelen eljárásban felmerült összes költséget.